

Ислави суботом
 УРЕДИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА Његовеа Бр. 27
 — ХОТЕЛ „ИМПЕРИЈАЛ“ —
 ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
 УРЕДИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
 БРОЈ 64
 ПОЈЕДИНИ БРОЈ 15 —

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Наша ријеч УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА ГОРУЋА ПОТРЕБА

Пале су наше велике жртве, свете и благородне, знане и незнате и падају свакога дана на олтар отаџбине, на олтар народног достојанства и законитог поретка. Али те жртве дају највише неоглашени, до јуче непознати — те жртве дају наше витезови из ошаница, наш сељак и радник.

Међу тим, многи од оних, чијим претцима Црна Гора бјеше скоро пријатељ, а они се школоваху о тајну црногорског народа, још апстинирају. Апстинирају и праве смијешне гримасе, да не речемо лудачке, на рачун тих благородних жртава, чија смрт остаје за нас звјездана ноћ. Чак их не видимо ни у пратњи погинулих од злочивачке руке, него шћућурени као злослутнице иза ћошка или иза завјесе своје или туђе собе нешто сумњиво шапућу и називају нашу борбу, на живот и смрт — братоубиљачком. Или грчиљају равнодушно уштеђевину масних двадесетогодишњих плата, синекура и бенефиција и чекају чисту пољану, да поново узашу на народну грбачу. Али се грдно варају, јер ово није обична, са гуменим кулишма, политичка борба, него борба два свијета, од којих један треба да нестане, да би други могао живјети. Ту политичке „симбиозе“ нема. Зато наше јуначке националне чете, чим очисте баштину Ц. Горе од корова, олаша и друштвеног талогта, повратиће се, ако ми овим путем не успијемо, да пречисте и позадину. На то имају право, јер су изложиле и излажу своје животе смрти свакога дана.

Чиновници нижи и виши, по свим крајевима Ц. Горе сврстали су се у наше националне редове сем оно неколико, који су прегрпоставили логорски хлеб нашем народном хљебу. И право је, да онај понесе већи терет који има или ће имати већи залаог. Међутим двјеста и шеснаест чиновника на Цетињу, међу којима деведесет бановинских, и поред последњег изричног позива од стране Егаскутинског народног одбора, оглушили су се о своју националну дужност. Зар мисле, да ће се то толерирати? Не, ни за живу главу, јер нема хлеба без рада. Заслуга према заради је то правило, то је закон данас наш. Својим држањем таквим, они се, дакле, слажу са „принципима“ виновника данашње наше народне несреће, слажу се са безакоњем и крвољештвом оних безумника јер — ћутане је одобравање. Зар неколико ображених ултранационалиста са Њиштама црпона, гарничаних сумњивом садржином, да нам се кочопере и праве забуну у наше редове? То је срмота, то је издаја народне ствари и ту из-

Посјета г. Мусолинија

Дуче је стигао авијоном у једно мјесто у Централној Италији, гдје је послије један батаљон падобранца, који су у његовом присуству извели вјежбе. Дуче је упутио присутнима ријечи постале и потстрева, налик чета је настала одушељено манифестовање, које га је пратило до пилотског мјеста на његовом авијону.

Фирерово одликовање италијанског команданта авијације у Либији

Армијском генералу Маркезију, који је већ био одликован жељезним Крстом II класе, додijелио је Фирер ових дана одликовање Жељезног Крста I класе за важна дјела која је он извршио у својству команданта Пете Ваздушне Ескадриле у сарадњи са немачком ваздухопловном снагом током операција за помоћно освајање Киренајке. Ново одликовање предао је у Фирерово име генералу Маркезију Ваздухопловни Маршал Кесерлинг приликом њиховог последњег сусрета у Сјеверној Африци.

Успјех једног њемачког авиона

Један њемачки авион извршио је извршно бомбардовање у једној од неке жељезничке станице на јужној обали рибњоког фронта. Криво је успјело да се савез једном бомбом баценом са висине од свега неколико метара разори свега доломитама у реду. Друга је прекинута.

Још један гусарски подвиг енглеских морнара

Енглези — у настојању да остану увијек на истој линији — починали су нови гусарски акт према Португалу. Један португалски линијски брод, који вежује Азоре са Либабном био је након једнога сата поврзиде на ушће ријеке Тако заустављен од стране једног енглеског ратног брода. Ондах послједи тога је једна друга група енглеских морнара „инила“ у кабину једнога путника, те му секвестрирала цијелу личну пртљаг. Затим је енглески официр народног истоварилишћа кућне кољичице животињи. намирница Енглески морнари, сазнани — да се ради о животинским намирницама, почели су у великој радости да доимчују: „Имаћемо брод да једном на Гибралтару.“ Али је зато у Гибралтару стигао и један британски транспорт пуно бродоламац са једне те последице јединице. Брод је био поврзиде у висини острва а плавио је у конарју према Енглеској.

Американска влада забрањује све листове на страним језицима

Одлучи американска влада да се забране сви листови на страним језицима изванредне је великог незадовољства међу страним мислимама, којима се на тај начин одузима њихова штампа.

дају морамо жигосати, свега пута не анострифурајући његова лично, а други пут вименично. То од нас захтијева наш народ, а то је и наша новинарска дужност, дужност „Гласа Црногораца“, коју је себи ставио у почетку излажења, да није кога не поштеди.

Запосједање Батаана потпуно завршено

Брзо запосједање полуострва Батаана доказало је још једном непријатељеву неспособност да се брани од напредовања јапанских снага. Све лажи англосласе пропаганде о тобожњем заустављању јапанских снага сломиле су материјалним запосједањем Батаана. Непријатељски рад се сада труди да прошири вјест да је јапански генерал на том фронту извршио самоубиство услед пропалих покушаја освајања сјевероамериканских положаја. Управо прејуче је јапанска Врховна Команда објавила да је баш тај генерал именован за Главном Команданту јапанског експедиционог корпуса на Филипинима. Англосаксонска пропаганда је очигледно изгубила смисао мјере.

Јављају да су јапанске снаге довршиле запосједање острва Тебу, након што су сломили отпор бранитеља. Ово острво се налази усред Филипинских Архипелага.

Послије почетка генералне офанзиве против јапанских утврда на полуострву Батаан, постигле су наше трупе до 12 априла следеће резултате: убијено је 9000 американских војника, међу којима се налазе генерал-мајор комодор и командант артиљерије, генерал мајор командант Армијског Корпуса, генерал командант Филипина и још много јапанских официра. Плијен обухвата 196 топова, 320 миотралеза, 500 аутоматских пушака, 220 моторних возача, 2000 топова муницију и савијетског и американског војног материјала.

Успјехи против јапанских снага

У чункињској Кини олажа се јачње суђење јапанских војника. У једном случају је убијен војник који је био у пратњи војводе јапанских снага.

Влада се селе у Америку

Влада појединих држава што су се постепено разишле, позвале обрадбене у Лондону одлучиле су да се устојено преселе у Сид. Државе. Ово значи да се те бјегуничке владе више неће сједињати сигурнија у енглеској или стоници.

Њемачко бомбардовање болшевичких луна на Црномору

Током једнога на часа брзо авиона немачке ваздухопловства на бродовима и објекте једне луна на Катјањској обали, погубио је један путнички брод од 3000 титра, док су други три бродова били повређени од бомби. Јавари су бундули на истребљивања за убиство и у лукама депортирања. У последњим нападима ваздухопловства један брод од 4000 титра добио је пуни погодак једне бомбе од 500 кило. Један сат дојуче је тај брод био обаврзени потпуно г. тим пламеном. Један други трговачки брод је погубио у својим виталним деловима, те је остао потпуно потпуно. И поред же токе противничког развоја је су Штита и партизанских војска да поведе и један четврта брод, који се такође може сматрати ванредно важним.

Новинарски конгрес у Венецији

Радони у Венецији конгреса, који се сада одржава у Венецији, предсјет су велике и значајне новинарске личности, који доводе опширне изјаве говора, који је одржао министар Италије, Говор италијанског министа предсјетавља потстреве за наставак борбе за истину, који води штама тоталитарних сила.

Ми пратимо догађаје будно, савјесно и објективно. Трудимо се да не уврједимо никога ни десно ни лјевом. По својој дужности идемо за трагом наших домаћих народа и прикупљамо податке. То нам данас већ није тешко. Крвави траг који са собом оставају доводи нас пред грозним сликама и бестидношћу какову ни најбојнија машта не може замислити. Јеђешви, крва, и масакрирање, — бесчашће и блуд! — Сатане! Наше домаће сатане, удружене са једнородном браћом и сестрама из свих могућих крајева, нашу земљу претворише у крваву арену — у пакла! Крв и омет крв!... За њих је све јединка, да они је то крв италијанског војника, да они је то крв мајке, брата, сестре, куна, пријатеља, или својих властитих другова!... Пред тако грозним чинињеницама и фотографијама снимљеним по том крвавом трагу, крв нам се леди у жилама и памет стаје.

Па ипак, и ако испалисмо први метак против комунистичких звјерава и пробудисмо читав народ. И ако отворисмо очи онима који не виде, и уста онима који нијесу смели шапутати до наше појаве. И ако се затоничи чисти и образа сврстаје у говедне фаланге и упутише да потраже виновнике наше пропасти, — ипак на наше народно тијело још увијек постоји једна раг рана.

Читаве генјие младих људи, добро његованих и још боље одјевињених, сједе у сировојтег ладеници по разним канцеларијама, а ништа не раде. На њихово лицу види се једна необјашњива индиферентност према свему што се дешава. Улицом пролазе укљепљени као ф. тици, и са неке горје висине посматрају све нас, који смо се упрели у народна кола да их изазучемо из блатна. Не зазиру од италијанских лира, а први им свако следеваће са итал-јанских хаџаџаца. Труде се и на мало хаџаџаца, — а јарне, риба, куку, кровање, куде и остале потребе не стржу ни ричицу, крв правца и ниједна лира не дају да не замијерају, јер кад наши забрљани, доста су размачани, да им не би пријала наша проста исхран! Али никако им опростити не можемо њихово неврло дво држане чеје са својом, не баш стравитном пасивношћу, шинара наш национални погет и доље зао прмјер Цетињу и његовој економији.

Ова последица суђењу се да јавно критички наш национални погет и наизјаву са „Братоубиљачком“! Ако су њихови бр. бр. обични разбојници, пљачкари, блудници, садисте, љубавници и крвопије — зашто су се са себе не дају, пошто неће. Да ли је брод да овај „Братоубиљачком“ није преје сваки италијански војник и да је своје бр. бр. да се небо и земља у њакој потрпатојности, не сједијат и застарелој средини.

Сваког државника, који даше да изведе и народ постојеће радништво и за његове потребе, мора се што прије решити.

Не знамо разлог, и не може се познати, да једна државница која се налази у једном политичком, али и приватном савезу са заштити народног доброга, а да онај који је изабран да је води, да се не одлучи познати и да постоји и да не скривају њихово невољно и неопредељено. Са друге стране, у једној ствари постоји рач на изводу извода по јединицама чије изата не појача ни које да се третира!

Имајући предвиду и Одрбу и Италијанске Војне власти!

Нова Европа

У Европи одиграва се темељна ревизија материјалне и моралне вредности појединих народа и политичко привредних система. Овакве борбе у историји означавају крај једне и почетак нове епохе. Двије јаке струје су се сукобиле и оспоравају једна другу сваки развјат и будућност: са једне стране англосаксонска конзервативност тјесно повезана са јеврејским млађешвињом, а са друге стране помет млађих народа који су се ријешили да не суздрживају одушевљењем и силом наметну заробљеном европском континенту нови поредак и да истригну из рабљивих руку лажне демократије и жидовства водећа мјеста, те да разирију реорганизацију Европу уопште према националним и економским потребама појединих народних заједница.

Италијанско-њемачки споразум, рођен из свијесне унапријед одређене заједничке воље за водећом генералном акцијом, приводи крају свој пораз. Тако постиже слом Друштва народа — тог значајног извора свих европских размирица — морално здрав али политички неостварљиву приципиједнакости међу народима дошао је до контрастног изражаја у принципијалне колективне безбједности, недијелјивог мира, разоружања, економског либерализма, комунизма и т. д. Све су то биле симулације и спекулације да се одржи и "status quo" јер је био најконвентивнији за поједине државе. Версалски покуш стварања такзованих мочазничких држава, који се је тобоже темељно на начелу самоопредељења народа и на апсурдној претпоставци локалних хемисфера, није пролао у сукобу са реалним животом и политичким аспирацијама утврђених мањина у новом основанм државама. Реалистички појам "животног простора" којему је било намињено да пружи радикално ријешење европског економског проблема, показао је да стоји у крајној противности са демократскоградском политиком привилегија и цјепкања Европе на мање и често беназначне националне фракције. Симулације оних који су жељели слабу и расцепкану Европу прекинула је Осовина својим одважним наступом, иако нијесу претходно помагале логичке ријечи и настојања. Два демократска млађа, политички најактивнија и финансијски најчак европска народа ступила су на бојно поље прокламујући гласно и јасно своје претстављиве свјетске ревизије економског добара, реконструкцију Европе на новој солидарној бази свакој држави у границама свог политичког и привредног делокруга, сигурна могућност живста и развоја. У овом новом поретку два велика творца данашње европске динамике одређени су да буду темељне језгре већих империјалних заједница и да узму у своје руке узду европског прстижа у свијету.

Постоје епохе у развјатку континентата у којима се више пута, обраћајући превисше пажње на захтјеве појединих националних заједница, ризикују и изгубе из вида највиши интереси самога континента. Ово је случај данашње Европе. Сада је већ јасно да су конзервативна апатија и микростатична политика, које су Париз и Лондон прогласили послјие великог рата, 1914/15 г., учинили све осим онога што је било у интересу европске колективности. Насупрот томе видјели смо изван Европе јасне манифестације панамериканских и паназиских тенденција. Нећемо тиме да кажемо да у Европи више нема једне маљин државице, хоћемо да истањемо само да пред великом и врховном дилемом Европе да се обнови или продијем неможе бити више мјеста малом по-крајинским свабама локале позидне ларману о овој или оној ситуцији, стварајући антагонистичких блокова авражених егцентризмом и кратковидном непомирљивошћу. Према томе је апсолутно морално праведно хумано и шта

више потпуно неопходно да двије велике силе које су данас пред свијетом протагонисти европске обнове — романство и германизам — коначно преуреде ову нашу стору Европу, стварајући оком здраве политичке сфере прикладне за живот и рад, а повезане уз модерни, јединствени и свакоме прихватљивим "modus vivendi".

Овом образложењу политичких комплекса не смије се присилити карактер амбициозног освајања. Наравно да ће сила и моћ остати основна стваралачка енергија без које се империјалне заједнице не би могле ни створити, ни сачувати. Специфичне борбе прикладне овом комплексу моћи ће да буду најразличитије: анксијне, уније, персоналне уније, регенства, протекторати, уговори о пријатељству, сарађивање и т. д.

Јасни примјер империјалне заједнице види се у садашњој политичкој сфери Њемачког Рајха. Ту видимо мање народе сакупљене око основне етичке језгре од 80 милиона Њемцаца, народе који су био сопственим избором било путем освајања постали учесници економског живота ъемачке државе не саставни дјелови њеног геополитичког система, што им пружа много јачу могућност равнати и осигурава много боље мир, поредак рад и напредак у опште на свим пољима.

Ако на предјела среље Европе пређемо на средоземни басен, опажамо да се понавља исти случај. У постоји само један велики народ који гравитира искључиво на Средоземно Море, а то је Италијанци, од 45 милиона душа. Друга два народа такве прикладности овом предјелу Европе — француски и шпански — имају оба гледајући на океан, према којему, у главном и теже. За њих средоземни проблем не предствља животно питање, него један обичан трговачки пут који могу да се служе према потребама и развоју њихове државине. За Италију то је једини пут без којег уопште неће трговина неможе се ни замислити.

У предјелу који обједини и алпски народи налазе се друге мање етичке групе које већ на основу природног гравитирања улазе у његов животно простор, а које су све повезане са Италијом заједничком средоземном судбином.

Међу овим групама има и таквих које од давине преставају саставне дјелове италијанског царства: албанци, црногорци, далматински славени, додекански грци, либијци. А други опет насељавају земље које улазе у италијанску неоспорну интересну сферу: хрвати, грци и т. д. На овим претпоставкама ставља се образовање италијанске империјалне заједнице (сјeverна и источна Африка, Средоземно море, Балкан). Ова заједница садржи све најприкладније услове за сваки развјатк а нарочито за економски, кј и у суштини престава једину здраву и конкретну базу живота сваке народне заједнице, као што човек без економског обезбјеђења не може да се спокојним осјећа тако и засебне народне заједнице могу разне разорне травице које ускраћују сваку ма и најскромнију могућност просперитета. Најближа прошлост то је јасно доказала.

На западу политичка сарадња са Шпанијом гарантује Италији слободу Атлантског излаза. На југу Слободан морале остати отворени и слободан под гаранцијом било италијанске материјалне окупације било на мањим другим начин. То је неопходно потребито ради сигурности морских путева који воде ка Црномом мору, које већ Италији неоспорно припада Еристрее.

Тако је и проблем манија који је морио европски живот и који се није могао преговорити да ријешим, пошто се је зарширен и неизлечив родно, из Версалског уговора, настао је радикално муњевитом браном и железном политичком одлучношћу итали-

ЦРНОГОРСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ

Први национални покрет против комуниста у Црној Гори

Борбе Васојевића са комунистима од 31 децембра до данас

Од кобног 13 јула 1941 године, дана када су комунисти у Црној Гори, против воље већине Црногорског народа, мучки и подло дигли устанак и прво пуцали на наше пријатеље и окупаторе Италијане, одн. италијанске војнике, па до образовања контра комунистичког покрета у Црној Гори, протекло је много времена. Резултат овога лудачког напада био је страховито по жртвама, како невиних италијанских официра, тако и војника, а за народ црногорски био је још страшнији и жалоснији: безброј уништених живота, преко шест хиљада спаљених домова, на стотине и хиљаде интернираних, укашених и невинно стријеланих исправно и национално одређених Црногораца и њихових породица. Једном ријечу резултат овог варварско-јеврејског подухвата био је једно велико зло.

Када су безумници или како их народ црногорски воље народни губавци увидјели да не могу ништа једној опремљеној и наоружаној сили, они су изабрали други пут и начин борбе: уништење свих народних светиња, традиција, обичаја и убијање највишењих људи у читавој Црној Гори. По налогу њихова шефа Јеврејина Моше Пијаде, злочинци су почели са систематским убијањем народних правака, а нијесу оставили на миру ни италијанску војску и њене објекте. Пало је безброј наших и још незнатних најугледнијих исправнијих стојицих Црногораца, а од највећих и најбољих је направио велики италијанску ауто-колонију у клисури код Пелева Бријеге, од којих је за храну, лекове, самостални изазор и путнике од Подгорице до Пењева. Ређују се безумници уобичајених жртва и националних људи у Приморју, Вир Пеавру, Црнојевићу Ријеци, Бјелопавлићима, Нишковићу, Шавцима, Диви, Дробњаку, Вазојевићима. Да на једном другом мјестима у Црној Гори и црногорским селима. Мјеста су вршена по налогу и пресуду Јеврејина Моше Пијаде и његових штабљана на један подмуљем, кукавички и скров нејуначки начин, које не памти Црна Гора!

Рушиоци свих народних темеља и

јанско-њемачке акције. Сада постоји за Италију и за Њемачку један сами проблем: организација својих великих заједница. У овом природном делокругу поване су и друге мање европске нације да заузму одговарајуће мјесто које им припада по природно конструктивној способност и могућности сарадње и привредног развјатка. Позване су да сарађују без понижавања, без негирања њихове националне и државне индивидуалности. Задатак Рима и Берлина није утипање у унутрашње проблеме и управе. То остаје и остаће искључиво у надлежности појединих држава и појединих признатих народних заједница. У том духу и на основу тих принципа фашистичка и национал-социјалистичка етика започела је, наставља и савршиће овај велики задатак реорганизације Европе, пружајући свакоме оно што припада по природним, етичким, географским и политичким правима. Само тако моћи ће се на крају ову највећу рату стићи до потпуног праведне ревизије Европе, која ће на себе пресуити и задатак да изведе потребне реформе и у другим континентима, уско повезаним са економијом европске заједнице. У Азији Јапанско царство, прожето истим принципима, остварује, успоредно, свој дио програма.

Тако ће по завршетку овог дивовског сукоба Европа и свијет пружити радним снагама свију народа ново лице, а свако ће моћи конструктивним радом да себи осигура бољу егзистенцију и до сада неправедно оспоравани просперитет.

традиција, отпочели су убијање народних правака у Васојевићима 10 новембра 1941 год. кога су дана на засједу, мучки и подло убили Гомицу Чукрића и Багрића М. Божковића, претседнице општина. Од тога дана успјели су да у овој области убију највишењих људи око 20 на броју, већном невиних и недужних људи. Народ је било јасно што му спремају "народни ослободитељи". Народ се одваја у два табора и од тада почиње борба деује генерација у Црној Гори: безумних анархиста-комуниста с једне стране и са друге националиста — бораца да истински спасавају народ и оно шта се још да и може спасти. У прошлости у нашем народу, поред осталих, културних, хуманих и витешких удружења, постојала су и два друга, која су у најтежим моментима наше историје штитила народ и водила исту да борбу и борбу под Турском Империјом; то су: Народна одбрана и Четничко удружење. Док је прва волила борбу с омером у руци и пропагандом, долге је друго удружење морало да свугдје уништење свих народних светиња, традиција, обичаја и убијање највишењих људи у читавој Црној Гори. По налогу њихова шефа Јеврејина Моше Пијаде, злочинци су почели са систематским убијањем народних правака, а нијесу оставили на миру ни италијанску војску и њене објекте. Пало је безброј наших и још незнатних најугледнијих исправнијих стојицих Црногораца, а од највећих и најбољих је направио велики италијанску ауто-колонију у клисури код Пелева Бријеге, од којих је за храну, лекове, самостални изазор и путнике од Подгорице до Пењева. Ређују се безумници уобичајених жртва и националних људи у Приморју, Вир Пеавру, Црнојевићу Ријеци, Бјелопавлићима, Нишковићу, Шавцима, Диви, Дробњаку, Вазојевићима. Да на једном другом мјестима у Црној Гори и црногорским селима. Мјеста су вршена по налогу и пресуду Јеврејина Моше Пијаде и његових штабљана на један подмуљем, кукавички и скров нејуначки начин, које не памти Црна Гора!

Рушиоци свих народних темеља и

Павле Буршић

У овим најтрагичнијим данима долази из Србије са неколико четника г. Павле Буршић, капетан I класе, као четнички војвода. Он је као приредник и Богом и народом позвани човек био и раније упућен у четничку организацију. Његов долазак у Васојевиће пада у добар час, 30 децембра 1941 г. Добија информације и жалбе са свих страна што су све починили безумници и јеврејски шлапеници-комунисти. Савиња народни суп свих правака, а у првом реду официра и војника. Скуп је одржан у згради основне школе у селу Заостру почетком јануара 1942 г. Без одбора на већи начин и помогање, њега сви бирују за Главног команданта и вођу четника. Присутни виши официри по реду стављају му се на расположење, најважнију своју највећу оданост и послушност. Приступа се организацији контра-комунистичкој. Оснива се четничко Удружење. Официри и сам вођа данолично обилазе села, уписују чланство и наоружавају. Приступа им тада и наоружана народна милиција, која је од окупатора примила око 500 пушака.

Почиње борба са анархистима. Анархисти, да би спрјечили ову одлучну народну организацију, убијају на сваком кораку и покушавају сваки рад у народу да осуете. Бацају бомбе на два мајора и њихову патњу у селу Виници, којом су врликом ранили два официра и једног под-официра убили. Али четници постају мовнији, буднији, не превају ни од чета. Отпочиње сушеснања Борба у свим крајевима Васојевића од Пјевре Ријеке до јужне долине до Б. Пољана, јужне одред четника врши чишћење. Прве Борбе почињу и воде се у непосредној близини Берана, у Баневићу и Бистрици. Два партизана убијено и више заробљено, дана 17-1 1942 год.;

24-1-1942 г. друга значајна борба са комунистима и да њих поразима, у Гори Села „Љубинишма“. Резултат: 115 партизана убијено, 30 заробљено, 1 четник лакше рањен.

У овим борбама, поред одреда Г. П. Буршић, бори се и Колашински одред г. Љуба Минића. Ова је борба вођена по највишој хладноћи од 35 ст. II.

28-1-1942 год., борбе у Фемића Кршу и Пријељовима, резултат: 15 партизана убијено и 4 заробљено, 3 четника погинула;

Црногорски Национални фронт

РАТНА СИТУАЦИЈА

30-I-1942 год., борбе на Равној Горици више Бијелог Поља, резултат: 25 боријних комуниста и 3 заробљена. Од четника погинули: Милан М. Вуковић, учитељ-поручник и ком. чете; Милутин М. Вешовић, жандар, Милизав Иванчевић, учитељ и ком. чете и Бујаденова Грдо, 2 четника рањени. У овим борбама учествовају Затонски четнички одред т. зв. „Ударни“ на челу са претседником општине, као Командантом г. М. Бандовићем;

31-I-1942 год., борбе на Јабучини, среа бјелополски, резултат: више десетина партизана убијено и рањено и два четника лакше рањени;

1-II-1942 год., борбе на Јабучини и Шаховињу, резултат: 3 партизана убијено и 35 заробљено, један четник лакше рањен;

4 II 1942 год., борбе на Павином Пољу код Шаховиња, резултат: 30 партизана убијено и 20 заробљено, од четника погинули: Мило Асевић, рег. фин. контроле, Војо Буковић, четник, Лабуд Масловић, Буќан Савовић и поручник Милија Бојовић, 3 четника рањени;

22-II-1942 г., борбе на Буково Пољани и Матешеву, резултат: заузете Матешева, убијено 40 партизана и 15 заробљено, од четника погинули Радисав Миловић из Краља и 4 четника рањени;

23-II 1942 год., четници заузими Колашину без борбе. Више партизана заробљено;

27-II 1942 год., борбе на Маркову Главу и Требањевиу са наступанем к Мојковцу;

28-II 1942 год., борбе на Мојковцу, резултат: 30 партизана убијено и 10 заробљено;

3-III-1942 год., борбе у Колашинско поља и Липову, резултат: 46 партизана убијено и 30 заробљено, међу којима капетани: Ружић и Јауковић. (Сама се пријавила као четници, јер су били силом приморани од комуниста да иду с њима у борбу). У Липову: убијено више комуниста и у зградџи основне школе заробљени болесници и ранањени комунисти око 22 на броју. Од четника погинули: Вукић Буковић, учитељ и командир полничке чете, Лабуд Масловић, Кораћ Љубо, ком. чете Горњо-селске и Богавић и 3 четника рањено;

17 и 18-III-1942 год., борбе на Баблој Греди код Колашине и Врату, резултат уништенних комуниста износи више од 20, али је остао непознат;

20-III 1942 год., борбе у Морачи—Црквицама и Бистрици, резултат: 85 партизана убијено и 50 заробљено, уништен Морачки главни штаб, архива, санитетски материјал, више пушачки и аутоматског оружја, којом су приљомком погинули двоје морачких комуниста: полицајац Анђелић и професор Симоновић и др. Том је приљомком ухваћена и једна јеврејка из Беградџа — лекар партизана. Од четника су погинули Милизав Н. Томовић, жан. наредник, Б. Фолић и још 4 из одреда Љуба Минића а рањено 4 четника. Овога дана су партизанска пњивајала у Морачи уништена и они протјерани за Смињевину и Дробњак где ће их стићи остатак судбине и народна хазна. Штаб г. Буришића и Љ. Минића, вратило се у Колашину, а даље чишћење Мораче преузму су на себе храбри Љевољачани, Луговци, Братоножци и Кући. Приљомком изношења овог сумарног и краткег прегледа и успеха четничких одреда Личких и Колашинско-Љевољачких четника, потребно је напоменути и истаћи имена палих жртва, који су се борили са Љевољачким одредом и Бјелополским, одн. Затонским. Приљомком напада комуниста у Барама, којом је приљомком уништено — убијено више десетина комуниста и заробљено преко 75 њих, храбри Барани и Краљани изгубили су у тим борбама најхрабрије своје људе и јунаке. На Вељем Брду: Милош Мишовић, учитељ, Драгутић Губеринић, Богдан Губеринић, Милорад Лекић, Војин Мартиновић и Рајко Ивановић. На Сунји, пале су ове жртве: Гавро Драгојевић, Милован Рајковић, Радош Ву-

ковић, Новак Бежић, Михаило Вукичевић, У Морачи: Рад. Миловић (Матешеву) Миливоје Мариновић (Морача). Недостујан нам податак палих националиста из одреда Љевољачког, који је у својме крају уништом више од 30 партизана, међу којима и оне студенте Јевова дана: Рад. Томовић, ст. права Мило Вешовић, ст. права, Јерећ М. Милошевић, ст. права, Стеван Буковић, ст. права, Десанка Аћић, учитељка, Мујо В. Милошевић, Мољачко Поповић и многи други. На Матешеву је ухваћен и убијен у Колашину и главни командант комунистичке војске Рад. Радевић, п. пуковник из Матешева.

Док сви четнички одреди у Црној Гори имају за главни циљ уништење комуниста и борбу с њима, четнички одред из Затона зв. „Ударни“ издржава борбу и са комунистима и са друге стране са околним муслиманским нападима из Бишора, те је у тим борбама имао ове жртве: Богдић Ивановић, жан. капетан, командир чете и Јово Јаќић, ком. чете, погинули у борби с Комунистима на Јабучини (8-II-42), Пуниша Бојовић, Маслак Савић, Душан Вуковић, Саво Вуќајловић, Мирко Јанковић и Обрад Обрадовић, погинули од Муслимана на Ичану. Од Комуниста, одн. у борбама: Видан Ивановић, Јоан Влаховић, Лале Шћекић, Тодор Булатовић, наредник и два четника муслиманска погинула су. Из Овога одреда рањено је око 10 четника. И овај одред примио је од стране Италијана као милицију, 20 пушача, као и другу помоћ у муницији и храни. Од комуниста из Горњег Полимља пали су као жртве: Васо Лабан, кап. I кл. Алекса Шошковић, п. претседник општине и Милован Пулафић. Безбројна је листа жртва убијених, унакажених, мученика, којима су народни Губавци и анархисте жртвама издили очи, носове, уши (Срп. Глас. Нов. Јабуц. 4-III-42), а једна Буба — заваљена у селу Јавоцима, колоницима сједе, андранијом и др. Црн. Глас. Црн. Глас. свједоци приљомке Комисарије Зелених и званичних извјештају о паразиту и блуду који су јак истреби и које је један борион приљомком изашао из руду по налогу и диктату Моше Пијаде и другова. Овим нејединама нема равна на свијету. Васојевићки четници под вођством свога хробраг и омиљеног војводе г. Павла Буришића и рањеног мајора г. Ђ. Лашића, а уз сарадњу Колашинског Одред г. Љ. Минића и Бјелополског и данас врше чишћење села и мјеста у Црној Гори преко Дробњака, док се састану са другим националним одредима хробрага Баја Станишића, пуковника, и генерала К. Поповића и Б. Буќановића. Ми смо увјерени да ће за који дан бити ова, губ. ил. терором очишћена сједа дозора, када ће нашему наукумоме народу сванути бољи дани. Пријатељској Италијанској војски нека је и овом приљомком особита благодарност на великом пакњу и указивању обилате помоћи у сваком правцу.

Не можемо пропустити, а да не завањалимо г. генералу дизазије Венеција у Беранима, Цивилном конесару у Беранима г. Т. Фореџику, који је још у септембру, пред друге помоћу, увидио да се народ ризикује да се одлучно бори и одупре тубјанским плаћеницима и јеврејима, да народну милицију наоружа са 550 пушача, а додично укуже своју пуну пажњу у набављању хране, оружја и др. материјалу. Особита хвала Италијанском лекару Др. Пирелијеву, хирургу, као и др. у Б. Пољу и Андријевићу, који наше ранијешне четнике-националисте, поред својих сијаче, превлађују, прималу у болнице и указују сваку помоћ и братску негу и лијечење.

Хвала спасоносним народна војма и свима гл. официма која се на челу својих одреда по највишем тењскома уз поштоване највећих жртва побједоносно боре и труде да униште дивљаче хорде анархиста Моше Пијаде и др. затворца и највећих злочинаца наше расе и племена! Хвала ил. Жртвама палим слава! А. М. Т. „Личка“

Акција у Катунској нахији

На дан 17 ов. мј. генерал Крсто Поповић са својим националним трупама имао је јак сукоб са комунистима на Ровине, Трњине и Убле Чевске. Комунисти су до ноге потиснути, разбијени и натјерани у бјегство, оставивши на терену три рањена, док су остале мртве и рањене око 80 одијели са собом у правцу ка Херцеговину.

Националисти су имали три мртва и три рањена.

Одред генерала Поповића наставља своје напредовање.

У Ријечкој нахији

Командант Националног одреда из Ријечке нахије г. Јован Бујовић, који је 12 ов. мј. заузео Метерезе, вратио се на Цетине. О борба на Метерезе примио смо од нашег дописника следећи извјештај:

12 ов. мјесеца у пет часова изјутра пошши су са Ријеке Црнојевића 250 националиста са подом баталона италијанских војника са тешком и лако артиљеријом и бацачима мина. Развили су се лијевијим крилом у правцу Јанковићи — Арбанаси — Кота Прњих (455), средња колона правац Павлова Страна — Метеризи, друга средња колона Виш — Кабечевина — Јула Добрака — Заскок Пинди, а десно крило Царев Лаз — Врањ котла 340 — Јупа — Метеризи.

Одмах се развила борба на читавом фронту, која се водила цио дан до ноћи. Кад су партизани видјели да националисту порно наступају, они су им сваког који са својим мртвим и ранањим са собом се сматра да су имали — 50 мјесеца око 80 ранањих.

У овоме пољу, 4 чете г. Бујовића, а и једна ил. од њих налазило, напад су на њево погинули партизани, који су на челу Марка Лађића из Понара, који су нашли списак његово ударне чете; команданта њиховог баталона Николе Карадагића из Врање и артиљачку чинковића из Понара.

Страна др националисту су ушли у Метеризе и за борбе.

Одред Метерезе, правац су и околна села и засеок: Јанковићи, Арбанаси, Јула Добрака, Пелеш, Пипери, Баши и Загора, те су ослобођени селаци око 300 приљом националним четама, дошли на Ријеку и примили оружје ради настављања даље борбе и ослобођења Ријечке нахије од комунистичке крваве власти.

Током следећа два дана дошло је на Ријеку још око 200 љуботинца, који су се придружили Националном покрету, тако да се ослобођени Метеризи, само у року од три дана, увећао национални покрет још за 500 људи, који су до сада били у партизанској власти. Личкови људи, који изгледају да су даво помрли па оживјели, најречиите говоре о ужасима које су преживјели.

У борби на Метерези ми смо имали губитке: погинуо је један италијански војник, два италиј. војника рањена, а од националиста само два рањена.

Мораво нарочито истаћи, према реферату г. Бујовића, да су се италијански војници у овој борби показали као прави борици и ратни другови, а својом прецизном артиљеријом омогућили су нашим четама и брзу побједу, са минималним жртвама, да чем им дугујемо најречиите захваљност и признање.

Одреду националиста које предвође командир Вуќале Рајковић и Тодор Борзан, на линији Косијевић—Шитарић, прелоно се још 19 партизана.

Њихов одред наставља напредовање и чишћење терена.

У Црњичкој нахији

У Црњички националисти су заузели Бијеласицу, Брчеле и Угрг, и доминирају свим истакнутим положајима.

Док Руси врше нападе на пољство у Керчу са све новијим и снажнијим формацијама — без успеха, Њемци су на централном одреду Источног фронта прешли у противнападе већ неколико дана и претели Русима важне стратешке позиције. На овом дијелу фронта, успрско: поплава услед топлења снјега, немачке су трупе освојиле више села јаго утврђених и задале непријатељу тешке губитке у људству и ратном материјалу.

Исто тако Њемци су одбили јаке руске нападе на сјеверном сектору и прешли у противнапад зававши непријатељу тешке губитке. Један руски одред у повлачењу је наишао на минско поље и сач уништен. На осталим секторима Источног фронта слабији напади и контранапади.

На Либијском фронту, југоисточно од Мексика активност артиљерије и извиђачких одреда сјебно стране. Бомбардовање острва Малте не престаје даљу и ноу.

Главни стан јапанских снага јавља, да су јапанске трупе на Филипинима потпуно очиштеле цијело острво Батан послје осмодневне акције на овом острву. И судбина острва Корејфора је већ одређена: Американска команда је тражила преговоре о предаји острва Батана, али су ти преговори одбијени од стране Јапанаца, јер су они тражили и предају острва Корејфора.

Један други званични извјештај јапански гласи да су Јапаници окупирали и острво Кебу 13 ов. мјесеца.

Острво Кебу се налази у центру острва Виајау у архипелагу Филипинског. На острву Кебу јапанске трупе заробиле су министра правде бивше Филипинске владе.

Посљедње савиштење јапанских царских снага гласи, да су се јапанске трупе искрцале и на острво Билтон, југозападно од Борса.

У поморској били код Бенгалског заљва од 4 прила јапанске поморске и раздулоућене снаге потопиле су Енглејска двје крстарице: Дорич и Кромвел и носач авиона — Хермес.

Рањени на Симуњу

Дана 27 III т. г., приљом ослобођења Симуње и Црног Врха од комунистичке банде, рањени су националистички борици Владимир Драшковић и Јован Н. Калиска; али због немања података, нијесмо им могли увести рањене у објављени списак њихових другова, те ово чинимо накнадно.

Поводом тог, невољо молимо Националне одборе и Команде националних одреда, да нам редовно шаљу извјештаје о својим успјесима и да нас подтикте о пажљивости и ранијим националним борицама; да би се на тај начин посветила једнака пажња према свима заслужним борицама и да би се отклонили евентуални преговори и нац. Команди и нашим листу; јер ми се трудимо да истакнемо заслуге свих нац. борица поднајом.

ОГЛАС

Мољд сваког онаг ко је штићива о мој му. Меду Дерновићу, билићу носило је „БЛТК“ који је вољан из таштеште наци, мјесеца и левелити и тајне извјештаје до II године да би изазвало јавати усекено или писмено.

Учарић д. о. таше заклања, Падрић д. о. таше В. о. таше Дерновић, Улица К. Шмића бр. 36

ОБЈАВА

Финансијски Дирекција са Ф. Др. 1964-II-42, доставља је акт Губернорства из Црној Гори.

Цетинска админ. предсјав бр. 138-III од 9-IV-1942 г. следеће садржине:

„На мјесто бр. престаје издати Цетинска Кметска управа у Губернорству од стране г. инспектора у пољску војвођине њихових месних јединица припадности, изоло- лети један расписивање објавио тити све. Пресе убрива да са својим приљомци Њ. Е. Губернорство издати предсјав. Не се узмачу у обрду, све док не усависти најмољмо стана у земљи и не отпаче са мањакста давоња.“

Пресе се доставља одна знача и саопштва заинтересованим странкама. На касхеларију Пореске управе на Цетинју Бр. 1077-42.

За економску реконструкцију Црне Горе

И ако још нијесмо у потпуности успоставили ред и мир, и ако још имамо борбе, рада и труда за успоставу реда и мира; ипак, с обзиром да ће кроз најбрже вријеме бити завешан ред и мир у свој Црној Гори, већ сада нам се намеће као први и најважнији задатак економска реконструкција Црне Горе.

Прошле двије деценије Црна Гора је економски исцупила заостављана и назабавна. Овај рат и кавитација југословенске државе оставили су је без икаквих резерви у људској и сточној храни. А безгавља и братоубијачка „партизанска револуција“ од 13 јула, која је спалила стотине села и хиљаде селачких домова, која је створила хиљаде избеглица без крова над главом, без куће и баштине, и која је била за скоро годину дана одвојила Црну Гору од читавог свијета, па и од најближих и својих и иностраних тржишта, припремила нам је тоталну економску смрт.

И у индустријским земљама село је њихов живи економски извор, а тамо гдје нема индустрије, оно је и једино врино живота читавог народа — и села и града — а то је случај и код нас. Међутим, код нас је, услед поменутих врска, село потпуно пропало и такоређе опустјело. Зато, у раду на економској реконструкцији Црне Горе, наше прве бриге и наш први труд и рад треба да буде упућен на обнови наших села и на подизање економске моћи селанка.

Тај рад морао би бити плански, али без великих компликација и прелазачу потпуно прост и једноставан, који одговара и ратним приликама и нашој националној револуцији и обнови; и да иде уредом са националном револуцијом, уредом са војничком ослобођењем наших села од партизанског терора и њихове разорне владавине. И тај план треба изводити из бази наше најосновније селачке друштвене и економске корпорације, општинске самоуправе, и путем добровољне, но ипак обавезне, радне мобилизације. А ево како.

Чим националне чете ослободе једну сеоску општину, оне би требале да у тој општини успоставе и посве нову општинску самоуправу, која ће имати ауторитативну власт над ред, миром и економску обнову на својој територији. За општинског претседника и секретара општине треба изабрати људе од ауторитета и стручне спреме, а за остале чашике и секције одборнике, по могућности из сваког села по једног одборника, такође људе од ауторитета и стручног знања из сеоског гавдинства; уз општи услов, да сви скупа припадају црногорском националном покрету.

Таквој општинској самоуправи треба дати прву власт да може извршити економску, радну, мобилнзацију свих грађана на својој територији, у сврху економске обнове свакога села на територији своје општине. Да би та власт била децентрализована, ради подједнаког и истовременог старња о сваком селу, треба у сваком селу створити сеоски радни одбор, који ће, по упутствима општинске самоуправе имати исту власт разне мобилизације и водити бригу за економску обнову свога села.

Прва брига и први задатак општинске самоуправе и њених сеоских одбора треба да буде засијавање свих парцела зиратног земљишта, без обзира да ли је до сада обрађивано или није, и не само на до сада обрађиваном власништву појединаца, него и на терену сеоских и општинских комунина, на мањистрским и другим поселима, гдје год се такво земљиште налази још не обрађено.

Разумљиво је да у првом раду треба засијати житарице, али гдје има више земљишта и погодност за друге корисне индустријске биљке, као дувачу, ламук и сл., треба и за ове ре-

ПАТРИОТСКИ ГЛАС НАЦИОНАЛНОГ ПРИМОРЈА

Патриотски позив витешке Његове Црне Горе нашао је живог одјека у питоמו Љубишином Приморју. Национално свјесна Буванска општина, која је у даљој и ближејошлости дала много доказа о свом патриотизму и о својим неугасним националним осјећањима, погладила је још једанпут и то на најсјајнији начин, да у срцима највећег дијела њеног становништва још увјек гори онај свети жар прекалених патриота и јуначких бораца за добро свога народа, за част Отаџбине, за свој образ.

У недељу, 12 априла, одржан је у Будви јавно успјели и одлично посјени збор избор Народног покрета. Збор је отворио претседник Буванске општине г. Петар Лукетић, који је најпрви поздрављао окупљени народ, и присутног Команданта Мјеста, па је потом — отварајући збор — са неколико бираних ријечи указао на потребу окупљања националног елемента и на циљ саваног збора. Затим је узео ријеч капетан г. Милевој Митровић. Износио је неколико примјера нечувепог комунистичког терора и њиховог срамног неспораз, кап. Митровић говорио је о Националном покрету, коме су се ставили на чело највјештији људи и ратници у Црној Гори, да би спасили свој народ од жртава и насиља, да би сачували земљу од напале кљовог једва памти и средњевјековна инквизиција. Кап. Митровић истиче даље, да талас Националног покрета није могао да мимоеђе ни овај крај, који је био увјек национално свјестан и који је примјерно предлазерисати довољне површине и засади.

Општинске самоуправе требале би се благавремено постарати да набаве сјемена која недостају појединцима, макар и да се ради о врши мушкарца, и да се не изгуби ни једна зрна. Јако је важно да се не изгуби ни једна зрна. Јако је важно да се не изгуби ни једна зрна. Јако је важно да се не изгуби ни једна зрна.

Пошто је ово један опште-народни посао, којим се обезбеђује живот читавог народа и сваког појединца; за његово извршење треба мобилизати све радне снаге села, и та радна мобилизација треба да буде добровољна и бесплатна, у виду наше старе *моје*, али истовремено и ауторитативна и војнички обавезана за сваког радног човјека, са свима његовима материјалним средствима, машинама и тергећем мармом; јер ће само тако бити остварљива.

Пошто се заврши посао са сјетвом, општинске самоуправе, ако то не би могла истовремено поред овог посла, требало би, затим, посветити бригу за обнову сваког порушеног и спљасаног селачког дома, да сваки селанак са својом породицом добије најкрупније склонитице и кров над главом. Ни у овом послу не треба замишљати нешто што није за сада остварљиво, ни чекати на боље могућности, јер је боље имати и сувозидину или дашчару, него чекати на палату; јер треба спашавати живот и здравље.

И овј л посао треба изводити, као и онај први, путем *моје*, обавезаном радном мобилизацијом свих радних руку.

На истој основи, општинска самоуправа сеоских општина, продужила би, затим, свој рад и на осталим проблемима за економску реконструкцију нашега села.

Таквим радом, уз гаранцију одржања реда, мира и безбједности на својој територији, ми вјерујемо да би наше општинске самоуправе у своје радне услове и моралну и материјалну потпору пријатељске наплетачке војне силе, а наше село би таквим радом и потпором оживјело и постало живи економски извор и за општу економску реконструкцију Црне Горе. М.

чио својим жарким патриотизмом, па је на крају позвао народ да ступи у редове Националног фронта и да стане на одбрану својих огњишта и својих породица. Говор г. Митровића био је саслушан са највећом пажњом и пошраћен живим одобравањем.

Затим је изабран Одбор Националног покрета на челу са претседником г. Петром Лукетићем, претседником Општине и потпретседником г. Блажом Митровићем, парохом мањског браћаног. За чланове одбора изабрано је неколико грађана и селанка, а војном отјеску стоји на челу г. кап. Митровић.

На крају је једногласно донесена резолуција; која између осталог гласи:

1) Збор са највећим гуштањем осуђује нечуване и небројне злочине, које су одметници комунисти починили у Црној Гори над својим неуждним народом и дубоко жали многобројне невинне жртве комунистичког терора.

2) Збор са задовољством истиче да на територији Буванске општине нијеју извршени слични злочини над невиним становништвом, иако се неколико припадника ове Општине ставило ван закона; али се, с друге стране, с болом констатује да су у појединим селима изазване жртве пљачке и уништење домова услед напада на мирну окупаторску војску или услед упада са стране комунистичких елемената у нашу Општину.

3) Општи национални покрет у циљу народног спаса, којему су се ставили на чело најистакнутији људи и ратници из Црне Горе, није могао да мимоеђе и ову Општину, чије становништво је увјек национално свјесно и предано, и да се на одбрану свих општих интереса својих породица претходно не изврши мобилизација и да се не изврши мобилизација и да се не изврши мобилизација.

4) Пошто су сви честити општински и искрени патриоте, који се упишу у Национални покрет, а који су сеобезбјеђивали своје породице, да се упишу у одбор Црне Горе, није под командом нашег добородјелца кап. Милевоја Митровића, који је формиран од Чокиста, био није створен.

5) Манифестујући своју националну свјест на данашњем збору, становништво Општине буванске поздравља оне честите и истакнуте синове и бorce Црне Горе, који су ставили у покрет акцију Националног фронта, да би сачували свој народ од жртава и страдања до краја овог великог рата, који се не може одлучити ни убијањем свога народа ни хајдучијом по нашим планинама, већ чији ће исход бити одлучен на другим странама земљине оглуле.

Ова резолуција била је прихваћена са највећим одобравањем. Пошто је збор био закључан, приступило је уписивању у Национални покрет и у обавезне одреде. Одлази је био ванредан. Покрету је пришло неколико стотина селанка и грађана, а мада људи јавили су се спреми да приме оружје да бране своју стару груду, своја огњишта и част својих породица. Онај стари витешки дух, који је многа покољена водио у борбу за крст часни и слободу злату, манифестовао је још једном своје живо присуство у срцима Приморца, који се, ево дигло на одбрану свога народа и на одбрану најсветијих моралних народних тековина. Сличне резолуције донесене су и на другим зборовима, у свима мјестима у Приморју.

Приморца

ХУМОР

Неспораум:

— Ух Мама, што је извршио Моша да нас русаји л иргалити.
— Како Моша! Моша није ту. Он саставља тим у Црној Гори?

Учитељ: — Испричај нам Ђоко нешто из веровање.
Ђаш: — То нијесмо учили господине.

У ЗНАКУ УСПЈЕХА

Елитни Одред цетињских националиста, под командом мајора г. Кековића — применат тако срдечно и пријатељски од своје браће Белопавлица — прешао је ових дана кроз нова ватрена крштења, у знаку нових успјеха. Својим извршним држањем и правом војничком дисциплином, Одред је морао да освоји допалање, не само као јединица, која пружа одлучну подршку у Борби, него и као јединица, чија унутрашња организација, прожета удружношћу и истовјетним подгледима — циментира још чвршће борбено јединство националног покрета. Сви војници из овога Одрета, што је сабило важно, јавили су се као добровољци — свјесни огромног значаја садашње борбе противу терористичких банди наших комуниста. У томе и јесте извор његових успјеха; то су разлози оправданих нада, који се поклају у јединицу цетињских националиста.

Убрзо по своме доласку у ове крајеве, Одред се сукобио са једном руском палику и народних изора, која се пробила према Загару, а по својој познатој неструпуносној и безосном свјесту, почела да пљачка доме и да малтретира породице угледних Црногораца. Координиране снаге новососких, косоволушких и цетињских националиста, зауставиле су ту крваву банду, да је сјутрадан, активно учешћем и данилловградских националиста, разбију и протјерају из Загарача.

У сумрак првог дана борбе, Цетињском одреду се предао Војин Прелевић, партизан из села Страхињина, са још двојицом партизана. Са узвишенице са оне стране ријеке Сушице, Прелевић је најпрви позвао неке своје рођаке да се послје неколико тренутака упути нашој престражи и преда. Ми примачмо у своје окриље сваког поштепог Црногорца, чије руке нијесу покрпане братском крвљу. Зато, ми смо примили и Војина Прелевића, са још двојицом његових другова, селима велике забуде у коју су били заваљали; примили смо их свесрдно, јер у нашим срцима није утуљена човјечност; најзад — зар се не боримо у име човјечности? На брвну изнад Сушице у сјени обилжег бријега, у јуџору планиске воде — настала су се браћа. Вођа патроле националиста, пружу је руку своме брату Војину Прелевићу; руковали су се и пољубили. У даљини су сиктали милтралеви, допирале су заглужне експлозије граната, борба се развјетлавала до бесомучности — на ипак, све је то изгледало у томе — часу, тако нестварно, као матиновце. Пред нама очина, на брвну, у оквиру танких јасина, издјелимо смо слику измирена, драги призор као из неке Христове приче. Околни предмети губили су постепено боју у крилу звјездане ноћи, ми смо корачали дагано према Штабу — смирени, док је нашим срцима одзвањавало, као небеса змиња, искрено покајање нашег другова: „Био сам у заблуди — опростите ми. Ја се кајејм“. И ми смо му опростили. Онет ће Војин Прелевић и његови другови моћи да обраду земљу; да уживају у радостима својих породичних огњишта; да се веселе Бадојћој вечери, Божићу и Крстићу слави — онет ће постати људи. Они други, они доброволци титови, у којима је угацуло свако морално начело, којима су рандушћу Бог или сотона, добро или зло, истина или лаж — нека буди увјерени да ће их поштински сигура одмазда, сигура као што је смрт сигурна.

Корачао дагано кроз прохладну тмину пролећа — ми, цетињски националисти. За нама тихо малаксавају шумови ријеке Сушице и као да нам говоре кроз своје жуворене: побјеђиће — јер, на вашој је страни истина, *Националска*

Читајте и ширите

„Глас Црногорца“

Партизани причају...

Један партизан који се предао националном одреду на Ријеци Црнојевића, послао нам је своју исповијест из које доносимо ове карактеристичне редове.

Његов живот

„И као сам студент три године једне високе школе, признајем да је моје васпитање и наобраба, као и већине наше младежи, несистематско и непотпуно. Као ђак и студент провео сам живот у биједном тркарању за сиротинским инструкцијама, да бих зарадио колу хлеба и наставио студирање. За моје стручно и знањствено усавршавање мало ми је преостало времена. Али и оно што ми је преостало времена за студирање украли су ми га моји другари из културне и са уметности и политичког и стваралачког дискурса, а једна у студентском клубу, где сам утубио једну једину фразу: „марксизам је наука, а фашизам је демагогија“. Са том фразом ушао сам у јавни живот и примљен у једно друштво које је мени изгледало, а тако се и само представљало, као једино које има право на живот на овој планети. И био сам пресрећан, што сам оставио за собом оне, које су они непомешто и без милости бокотовали, чега сам се и ја за себе плашио. Дакле успио сам, да, по њиховом суду, постанем исправан члан. То је био њихов први лов на мене, који ми је успио са мало труда.

Како су врбовали

У првим данима побуне од 13 јула, налазио сам се код своје куће у Подгорици. Био сам збојен догађајима. И са мога „марксистичког“ становишта осуђујућа сам ову лудачку револуцију, за коју није било никаквих објективних услова, а с обзиром на државне окупатора према мојој нацији и с обзиром на интересе Црне Горе и Црногорског Народа, сматрао сам је провокацијом најгоре врсте, јер је било свакоме јасно да је срачујата на уништење Црне Горе и њеног народа. То ме привезало за кућу чак и докле, кад су већ и последњи моји другови напустили град и придружили се партизанима, да сам био ријешен да тако издржим до краја ове лудачке игре, и ако сам се крио у кући из бојаних од интернације.

Међутим, пред полазак партизана на Пљевља, добио сам и ја обавезни мобилизациони позив, да се незоставно јавим њиховој Команди на пијерско Радовче. Позив су ми уручили двојица аранжера, који су ми очитали страних лекцију. Предочили су ми да је то је тако неактивно и пасивно држање одијелено као издаци и петак по петак и да ћу бити подвргнут страшном суду и осуди. Ја сам се дуго опирао и доказивао, да су они на погрешном путу, а не ја, али они су ме обасули хришћиме унапријед скриваним лажним вјештама о тобожњим руским успјесима и на крају те мучне дискусије убиједили су ме да сам ја, а не они, обманут и заведен, и да је сада моменат да своју грешку оправдам и исправим, било интензивним радом у граду или на фронту. Признајем да сам и овдје испео Крушовић, и ја се одлучим да идем у Команду, јер сам сматрао да ће ми бар живот бити тамо сигурнији него у граду. И једне мрачне ноћи измакао сам из Подгорице и стигао на Радовче.

Пред сираним судом

У Команди на Радовче изведен сам пред „револуционарни Суд“ и послјие њихове дуге оптужбе, за моје пасивно држање, које су они означили за „злочин“, ја сам морао признати моју „злочинску погрешку“, а они су одлучили да се моја кривица има „водити у евиденцију“ до моје „поправке“ коју ћу оправдати даљим држањем на фронту. А то је аначило, да ће моја ножића лебати стално стајати нечије ухо, а можда и набијена пушка, све док не однема у њихове аљочине и постанем „прави партизан“.

Пошто нијесам имао пушке, ни војничке опреме, а пошто ми је и моје њавино држање било сумњиво, нијесу

ме послали на Пљевља. То је био и мој спас. Три и по хиљаде голаћа, унапријед осуђених на неуспјех и побијено, пошло је преко планина са лијевомерном наредбом: „да се заузме Пљевља и да се ту сједине са партизанима из Србије у сврху ослобођења Санацка и Херцеговине“; док сва та војска није била способна ни да мирно пројешаје толики пут, јер њени каплари, који преко ноћ приише бегалске епоптеје, при првом окршају забили се у рупе или безобзирно стругнуше, а своју војску оставише.

Мене су са једном групом послали у извидничку службу кроз Санацк, зар да опробају моје држање и да ме припреме за поправку или за судиштење, те сам прокрстарио цео Санацк чак до граница Босне, да се послјие петнаест дана вратим на Радовче. Неуспјех на Пљевља, оправдао је изгледа и неспјех моје извидничке висије, јер се Пљевља више на Радовчу не спомињаху, као ни ослобођење Санацка и Херцеговине. Команда на Радовчу па погинуле на Пљевља испјеваља је један глуми хвалоспјев, живе који су се отуда вратили ставила је под Суд, а у велики казан наставила да кува кунус и кастрадину, свакодневни ручак за „Револуционарни Суд“ и „Врховну Команду“...

Мојој извидничкој чети од 100 људи, додијелила је 5 (пет!) килограма кукурузног брашна, са напоменом да имамо у виду да је то за други рок и да треба да се држимо правила о штедњи... За месу нијесмо смјели ни споменути, и ако су о зиду висили ројеви брављих кошета, флаша сланине и свињских пршута. Дакле, пуна примјена њихове баубање совјетске правде и равноправности...

Избавање и кафане

Када је Команда на Радовчу издала налог за братоубијачко обрачунавање, она је све оне који јој нијесу били погодни за ту посао изјавила за непознато правцу, Дјелом, а дјелом примамљиво, оперативним, штељиво, али профитно мјеста. Јако сам ја добио пронаојачу за Ријечку Нахлу, у свој родни крај. Живот у овој команди до набављања и моје предаје националној народној војсци била би друга и дужка исповијест.

Остављајући то за другу прилику, желим још само да кажем: срећан сам ако ово моје признање буде поука, за оне који се још налазе у кањима свирепих разбојника, пред чијим грозоватам бијавиде све свирепости средњевјековне инквизиције, да се већ једном опамете и отресу страних улеза и плаћеника и да се мушки, одажно и часно појаве пред Суд свога народа, као што сам то и ја учинио. Јер појакана, као признање грешке и исправљање, није никад у задочешњу, а у колико је раније у толико је часније и са више могућности за поправку и праштање учињеног грјехака...

НАТЈЕЧАЈ

нећу трговатица и мафијашима у Цетињу

„Глас Црногорца“ расписује за дам Рајског Бојача, 21 априла, даа награда натјечаја:

- а) Натјечај за најбољу организацију и уређење радње и излога трговине робе.
- б) Натјечај за организацију и уређење крајан и барова (хотели се искључују).

Награда ће поделити ироничке комисије, овако састављене: За натјечај а) поручник Леополдо Серакио, поручник Бојуже Баки и господар Ђоје Мотивић; за натјечај б) поручник Бино Баки, поручник Алао Пулић, поручник Умберто Пачино.

Горњи комисије ће се на дан 20 априла посетити трговине и локале чија су сопственици претходно најавили учествовање у овом натјечају, и то до 18 окол месеца, дирекције „Гласа Црногорца“.

Уверени смо да ће се трговци и кафеџије спорити у што брзи исход ове манифестације

На Цетињској улици...

Доласе к нама први прољећни дани са мнито топлине. Природа је почела оживљавајући. Поводећи се за њом, оживљавају и људи, те и живот с тим. На цетињским улицама и околу града остало је снјега, само се горди Лојен бјелил леденим плаштом — он, који је био жарштите идеје и национални храм Црногораца. Око Негрове гробнице види се копно. Гле, и то је добар знак, јер с врха Лојева сури орао окупиће под своја крила своју дјецу Црногорце — веаће их старим идеалима и врлинама.

По Цетињским улицама је живост. Људи се у групама окупљају, говоре и споразумијевају. На оно бошу група, на другому групаца, двије. Што раде? Видимо јасно. Преко 25 година у црногорском животу заорана је политичка бразда неслоге и братске мржње. Окупљају се ове групеце да утру ту браду, да од те браде нема више трага, да братски један другоме стиснемо руку; да укљонимо измеу нас што неваља и новим животом — животом рада и слоге — да пожемо напријед. Што ћемо оставити покољенима? Зар мржњу? Не, не, ми желимо да будемо стварачи наше традиционалне братске слоге и љубави носећи лично црногорско име.

Групице се договарају, одлучују — новим животом ваља ићи. Идем, људи, идемо! — каже једна група. То је једно Ријечке нахије. Стварачи ће да буду онога што је било светиня своју нас: прагосштво, братска љубав и слога. „Прегоаћу Бог даје махове“.

— Бојаче, ја је вјера хоћево ваља све што је било поштено. Обрања обрања, нећу ники и нуки! То рече један Ријечки политички аментник Црнинцама, црногорцима, рече нам је увјек у групицама, кад ушашу њима густим. Сасвим пренили славу Црне Горе а да били црнинци, црногорски пламени. Они оне да на покољена пренесе све оно што је славо ојвечана Црне Горе створила. Они оне да је слога ви све први. Њани катушцима Ваљевинам и црногорцима, јер у ствари, јер и сасвим јасно, јер су људи.

Бајине хоће да су први као у „Горском Вијенцу“. Јако је то племе, много пушка, али не уграбиће први. Њихова групаца иде упередо с другима. Нема овдје првог, јер сви слојно кичимо из „Пробуђену Црну Гору“. Црногорци иду „на окуп“ да приме и пренесе на покољена вијенац црногорске славе.

Види како се формирају црногорске чету Једна по једна. Одлазе тихи и нечујно као шапат вртлетном Црном Гором. Идем, људи, идемо! Куда? За правду, слогу и братску љубав Црногораца, за покољена наша!

„На гробу ће вањни цветље за дјелка нека покољена“ (Иветиш)

Иду чете, иду прагоици. „Прегоаћу Бог даје махове“. — Стварите правду, слогу и братску љубав. Бог вам био у помоћ и било вам срећно!

П. М. Лаљина.

ШАЛЕ

МАКСИМ И ЉЕКАР

Г. докторе! Захваљујем вам пуно на вашем последњем лијеку.

- Дакле, Ваг је узмио добар по?
- Веома добро!
- А колико сте кашика попили?
- Ја ниједну, него ми стрци је полио једна.

— Ја сам сматрао да је то једна.

— А колико сте кашика попили?

— Ја ниједну, него ми стрци је полио једна.

— Ја сам сматрао да је то једна.

— А колико сте кашика попили?

— Ја ниједну, него ми стрци је полио једна.

— Ја сам сматрао да је то једна.

— А колико сте кашика попили?

— Ја ниједну, него ми стрци је полио једна.

Рушавља Иван-Богова манастира

При овоме даје се тврда вјера да ће после доласка њихових (металачки) људи вратиће им се све оружје; баршани, комора ратна чебана и храна и испратити их здраве у оно турско мјесто, да ће сами ахтијевати.

5) Да се даду махове, колико их буде од потребе, да све ствари пребрају до Котора, одакле ће исте бити повраћене.

6) Да среченим таоцима, који ће одити у Котор, морају поћи још два заповједника, који ће одити с намашета (металачкима) људима и пазити да се не би на путу догодио какав неред или побуна; а такође и на то да се неби намињенила ни једна таква уготора. За наше (металачке) људе наше се заповједници обавезују да ће путовати мирно.

7) Да се ове ноћи повуче у Заграбље цијела војска Которска тако и хришћанска, да се не би догодио неред међу њима и нацима, а и осталима.

8) Да наша (турски) таоци, са њиховом пратицом, један од палице доласка металачке војске у Котор, буду испраћени здравом и безопасно у Кастил-Ластву, где ће бити примљени од нацихјеа као наши таоци.

9) Овај уготор мора бити потврђен печатом од стране његове преузвишености Сулејман-паше од Арбаије и потписано његовом руком са обавезом тврде вјере са обе стране.

10) Да паша врати све заробљенике хришћане, ако таквих буде, пошто су то заслужили храброшћу својом, коју су показали од малог броја пријених војника противу многобројне непријатељске војске.

11) Да паша опрости сваку увреду, ма каква она била, и свако друго непријатељство, који је учињено за вријеме ове битке од стране ма којег Црногораца у овоме мјесту.

У преговору овог уготора стоји: „ове тачке морају бити потпуно испуњене од све војске како Турске тако и хришћанске и од стране његове преузвишености Сулејман-паше од Арбаије са свом војском пресијетиле републике Металачке, која се налази на Цетињу, и са свијема осталима личношћима, које се налазе у истом мјесту.“

Из прве тачке турско-металачкога уготора о разурнућу Цетиња видимо да је уготорено да се цетињски манастир не само не руши, него да остаје у миру својину калуђера са њом њиховом имовином, и да могу у њему мирно станovati или отићи.

Млечани су имали у Црној Гори своје плаћенике, који су их извештавали о свим догађајима како у Црној Гори, тако и на границама са Турском. Један од таквих повјереника, Вукосав Вучетић с Цетиња, подлио је которском изванредном провудеру Ерици овакв извјештај о разурнућу цетињског манастира, а извјештај је забележен пред 30 септембра 1692.

„Дође пред његовом преузвишеношћу изванредним провудером Еримом, а после тога његовом наредбом у канцеларију, Вукосав Вучетић на Цетиња и саопшти ово што следеће:

„Дошао сам у недељу у рече овдје у Котор и био сам позван да поднесем његовој преузвишености извјештај о последицама, које је учинила мина, која је била постављена у цетињском манастиру; а која се запалила истога дана, у недељу, од прилике око двора урне после подне. Пошто је његова преузвишеност жељела имати о томе тачан и јасан извјештај, јер му је мој први извјештај био нејасан, то ми је било наређено да се повратим и ми.

Пошто сам познао тамо нијесам се усудио лично отићи у манастир, него сам послао могај стрица Вучетина, који је био вјер стар и немоћан човек, те ће обавити на се некикакву пањку, нити ће Турци посумњати на него, као што би на мене. Мој је стриц отишао у готово већ разурнени манастир и пошто је разговарао с мношвом Турцима и Хришћанима повратио се и дао ми овакв извјештај:

Наставиће се

РАДИО-ЦЕТИЊЕ

ТАЛАС ДУЖИНА 218 М. РАВНО 1380 КИЛОЦИКЛА
Црногорско радио-фонијена станица од три пренаоса емитује: 1) 12:30-13:00 час. 2) 18:00-19:00 час. Сваког дана: у 13 и 20 часова — знак тачног времена; радио дневник на цетињској језику у 13 и 20 часова; радио дневник на српскохрватском језику у 13:15, 18:15; (са политичким коментаром) у 21:30 час. Сваког четвртка у недељу, у 21 час. Коментари о текућим догађајима: Радио-Цетиње: Вијесник Савеза Југославаца у 21 час. Радио-концерт. Сваке суботе, у 18:30 час. Радио-заушнице. Сваке недеље, у 18:30 час. Пренос на дјечу.

Кобни стихови

Звао се Милан. Његов отац одлазећи у печалбу рекао је при расстанку свом 12 годишњем сину: „Милане сине мој, пази мајку и себе. Ја знам да си још млад, али Бог ће помоћи и ја ћу се вратити чим зарадим мало пара. Збогом и чувај се!“ Милан је није могао задржи свога оца и испратио га са сузама у очима до варошке железничке станице.

Отац је радећи изванредно успио и слао доста новца својој жени и сину. Захваљујући својој бистрини и оштриности Милан је са успјехом учио школу. Мати га је послала у град а преко љетних фермија долазио је кући и помагао мајци. Своје имање су редовно обрађивали и стекли lijеп иметак. Велика и чиста кућа, стока крупна и ситна и много перади. Њихово богатство расло је из дана у дан. Мати је била веома задовољна својим сином и његовим радом, и гледајући свога јединца дошло би јој на ум: „Прави отац. Још је бољи и вреднији од њега.“

Једнога дана, пандур из општине доио је тужно и жалосну вјест. Њен муж и Миланов отац погинуо је у једној аутомобилској несрећи. Извјештај је дошао из америчког конзулата. Ту га и јад Милана и његове мајке била је у огромни. Од куће весеља, постала је кућа туге и жалости. Милана и његову мајку узалудно су тежили сви њихови рођаци и пријатељи а највише Миланов друг Ненад, који је дошао тог љета да проведне распуст код Милана. Те године су били завршили гимназију и после изборних матурских испита дошли су да се мало одморне. Миланова мајка била је неутјешна, али се је ипак надала да ће њен син прогутати школовање и без обзира на очеву помоћ стати на своје ноге и помоћи својој мајци у њеним старим данима.

На јесен исте године Милан се уписао на универзитет и започео редовно школовање. Пошто се први пут одвојио од мајке било му је у почетку врло тешко. Убрао је склопио познанство са многим друговима. Али на несрећу своју упao је у врло врло друштво, неколико пронаошћ бјак и студента. Намирисави дубок цеп код свога друга — новације преставили су му се студенти треће и четврте године и понудили му се као старији другови да га уведу у „студентски живот“. Испочетка су били према њему врло љубазни и услужни док га нису у потпуно узели у своје друштво. Потом су га почели свестрано искоршћивати. Паре су почеле нестати. Он је писао мајци да му шаље новац за њиге, за разноразне фондове и потребе а м-ти је све шилаца. Али његови прохтеји, односно прохтеји његовог друштва, били су огромни. Мати му је послала сву уштеђевину а потом је почела продавати стоку и разне ствари из куће. Док је она са зебним мислима, на што трони њен син толико новца, дотле је он са својим друштом проводио вријеме по кафанма.

Једне вечери сједио је са својим друштом у једној кафани, гдје је била и једна кафела са пјевачицама. Неки гост поручио је да му се отпјева једна pjesка и усјеро се зачуо крштави глас једне пјевачице:

„Мене мајка једног има
Боље да ме нема
Што зарадим све попијем
Мајци ништ“ не дајем.“

Милан, који је дотле био мирно, нагло се тргао. Кроз главу му је прошла мисао „Зар ја тако исто не радим. Шта ја радим за своју мајку? Само трошим њену уштеђевину и муку...“ Можда би и даље мислио на своју мајку да га један друг није гурнуо лактом. „Еј Милане, шта си се замислио, шта не пијеш?“ Милан је само погледао свога друга и опет отаруо у мисли. Али није могао да сачува и даље јер се друштво дигло. Отишли су у другу кафану. Путем је Милан мислио на своју мајку и сјетиоши се

Зорјерсно наспаљено људских нртва у »посјом гробљу« у Колашину

Наставак

18) *Михајило Мандић*, тежак из Крње Јеле, стар 60 година.
Повреде: Десно око избјижено, кожа на крају десне вјеће повриједена, друге вјеће озледе на лицу. Улазна рана од пројектилна-метка испод десне јагодице а изазна испод лијевог брка.
19) *Маша Мухајилов Мандић*, тежак из Крње Јеле, стар око 40 година.
Повреде: У потлику рана ватреног оружја а друга изазана у лијевој оку, тако да је око избјижено. Друга рана под лијевиим пазухом у дужини од 3 см. која је прошла испод ребара у правцу плућа. Ова је рана намињена отворним орубем, вјероватно ножем.

20) *Радосав Мухајилов Мандић*, тежак из Крње Јеле, стар око 35 год.
Повреде: Глава сва отекла и подлијева крвљу, што је узорак да је исти ва живица изарен по глави тврдим предметом. Исто тако нашо сам подлијева крви испод које око врата са малим удубљењима у кожи, из чега се да закључити да је исти ва живота притевао конопом усљед чега је смрт наступила.

21) *Јово Мухајилов Мандић*, тежак из Крње Јеле, стар око 25 година.
Повреде: Једна рана на десној уха, проузроквана пројектом-врном — који је изашао у лијевој оку које је избјижено. Други пројектил на лијевој слабини позад. Трећи пројектил на предлактини лијевог руке.

22) *Видак Мишошевић*, тежак из Матешина, стар око 20 година.
Повреде: Рана пројектила — ватреног оружја — испод десне јагодице према потлику. На потлику кожа разарска. Цеваница десне ноге повриједена, кожа и месо расјечено у дужини 10 сантјметара.

NACIONALNA BIBLIOTEKA ZNANOSTI I UČENIKA RIBARSKIH I TURISTIČKIH PLOVNIČKIH NEPOKRETNOSTI I PROMETNE GORE SRPSKE

Знамо да највише кита производи Италија, а највише пива Сједињене америчке државе.
Највише чаја производи Кина. Највише кафе производи Бразилија а највише какао Гвинеја.

колико је тражио од ње новца и колико му је она послала (а у задње вријеме му је све мање слала) преставио је себи слику своје куће и мајке и видио је гдје сједи сама у пустој и празној кући. Намах му дошло толико, вањка се и каде. „Еј Милане, повика неки из друштва зар си већ пијан? „Не, не, брани се Милан устајући, само ми је нешто позлило“. Отишла су у другу кафану и сјели да пију. Милан није могао ништа да пије. На несрећу његову и ту је била кафела са пјевачицама. Послије неколико pjesава чули су се опет злокобни стихови:

„Мене мајка једног има
Боље да ме нема...“

Милан се омајно ухвати за главу и замоли другове да напусте кафану. Али његови другови, видивши у задње вријеме да он добија све мање новца од своје мајке, покљанали су му све мање пажње и на његов позив само су слегнули раменима. Он је устао и изашао из кафане. Упуто се кући и тетурљиво понео се уз степенице и упao у собу. Хтно је да спава, али тешке мисли нијесу му давале мира. Обукао је капут и отишао да се прошта. Стало му се у памет врзмила његова мајка. Изашао је из града и упуто се путем ка старом граду. Зауставио се пред старом буком и заплакао. На памет му добоше кобни стихови:

„Мене мајка једног има...“

Устао је. Његова одлука била је кратка. Извукао је опасак из панталона.
Сутрадан су га нашли мртвог...
С. и.

ЛЕКЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Ријечи:

Il padrone — господар, газда; la padrona — госпођа, газдарница; la piazza — плаца, трг; il posto — мјесто; la passeggiata — шетња; la gita — излет; il giro del mondo — пут око свијета; la vita — живот; fatto — начин, начин; umino; diligente — марљив, врједан; negligente — немарљив; attento — пажљив; abitare — станovati; mai — никада; l'altro ieri, ieri l'altro — ономад; questa mattina — јутрос; inesplicabile — необјашљив; quieto — миран.

Задатак 24

Dove è stato, signor Rossi? Sono stato tre giorni a Monaco. Non era Lei già stato in quella città? No, non ci fui mai. Maria, sei sempre stata diligente a scuola? Certo d'essere sempre stata diligente e attenta e che le mie maestre siano contente di me. La gita che avete fatta sarà stata bella. Fu bellissima e non troppo lunga. La vicina è stata al ballo ieri. Non credo che sia stata al ballo, perchè sua madre è molto ammalata. Questi ragazzi sono sempre stati negligenti a scuola; è impossibile che i loro maestri e i loro genitori siano stati contenti di loro. I servitori che noi abbiamo avuto, furono fedeli e attenti. È stata da voi la padrona di casa? Sì, ma noi non eravamo in casa. La piazza dove io abito adesso, è molto antica. Se foste stati iriseria a teatro, avreste visto una bella opera. C'era anche il re e la regina; c'erano molti ufficiali colle loro signore. Queste traduzioni sarebbero state difficili per noi, se non avessimo avuto il vocabolario. Questa mattina abbiamo fatto il giro della città; domani mattina faremo un giro ai dintorni.

Задатак 25

Јер се сви би у цркви. Јесте ли били тамо у певачју ту? Не, неђесте могли поћи тамо. Ваши брат није прекуће те дођице? Била сам (sono stata) код (da) моје тетке. Вријеме је тако лепио! Хенрих је учинио пут око свијета једном — једнојциња била мањинна довиња је лијеп поклон од своје матери. Много има небујашњивих ствари у овом животу.

Погодни начин помоћних глагола

Послије погодбене свезе (se) (ако, кад) долази у италијанском увијек конјуктив (савезни начин) а не погодбени начин као што је случај у српском језику.

Примјери:

Кад бих имао новца, имао бих пријатеља — se avessi denaro, avrei degli amici; да је болестан, био би код куће — se fosse malato sarebbe a casa; ми бисмо купили вилу, да бисмо богати — Avremmo comperato la villa, se fossimo stati ricchi.

Ријечи:

La fortuna — срећа; la sostanza — имање; l'incollare — дјетије; la prima volta — први пут; il regalo — поклон; fa freddo — хладно; fa fresco — свежје је; fa caldo — топло је; acerbo — незрело; paterno — очев; stanco — уморан; più frutto — више воћа; abbastanza denaro — доста новца; se no — ако не; no — не; uscito di casa — изашао из куће.

Задатак 26

Avrei fatto una passeggiata, se avessi avuto tempo. Ella sarebbe contenta se avesse fatto il suo dovere. Avremmo parlato con il forestiero, se lo avessimo veduto. Sareste andati a Roma, se aveste avuto abbastanza denaro? Certamente, si saremmo andati. Sarebbe venuta se lo avessi invitato? Con piacere sarei venuto. Oggi nostra madre non è uscita di casa, perchè fa troppo freddo. Quanto sarei stato felice, se avessi avuto la fortuna di conoscere suo padre! Il nostro vicino è inconsolabile, pare che abbia perduto una parte della sua sostanza. Domani, se non sarà troppo caldo farò una gita con la mia famiglia. Quando sarò ricco, farò il giro del mondo.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Непогодно хигијенских прописи...

Прошле недеље смо укратко говорили о кућној чистоћи. Исто толико важна је лична чистоћа, било одраслог човека, било пак дјетета.

Хигијенски прописи који се тичу обличања извиру прији из навике и климатских захтева, него ли из неких научних обзира: у сваком случају не би било зло да се сјетимо важности честог мијењања одјела, предмета, а нарочито оних који непосредно додирују тијело, свакидашњег испрашњавања одјела, доброг покривања током хладне сезоне, кад и ношења — у зимни и љету — вуноног опашака. И то зато јер је управо абдоминални преддео по својој природи најосјетљивији најнежнији код човека, те су два врло важна органа, срце и бубрези, често жртве болести потекле од прехладе. Можда изгледа као сувишно напомињање важност доброг чувања абдоминалног предјела, али је лекару ипак познато да су чести случајеви колика, разних смртних и бубрежних болести, којима је крива чиненица да многе особе занемарују овај најједноставнији пропис!

Исто тако једноставан су хигијенски прописи који се тичу тјелесне чистоће. Свима је познато да једно купање недељно представља минимално правило. Ко нема ту срећу да посједује приватно купатило, нека се сјети да постоје јавна; а оне особе, које су на селу нека замијене купање пранем разних дјелова тијела.

Не сјецамо се ко је рекао: „степен цивилизације народа мјери се колицином сапуна који он употреши“ али то је врло тачно и одговара правилном схватању. А ако данас влада несташћина сапуна, воде има у довољној количини, и када се троши без штеђења, може она дјелимично чак и надмашити врједност самога сапуна.

Родитељи би требали да приучавају дјецу на чистоћу, та их навести да осјећају потребу прану руку прије свакога оброка, а лице, врат и усне сваког јутра, чим се пробуде. А коса? Никада се неће довољно нагласити важност њихове неге: држати косу кратко потишану и чисту претставља хигијенски пропис, ствар украса и одбране од паразита.

Друго правило, које мало њих поштује, тиче се чистоће зуби. Држати зубе чисте исто је толико важно као и прати друге дјелове тијела. Добра нега, извођена два пута на дан, спасиће их од кварења, од ружног црњења зуба и очувате дигестивни тракт, који тако често пати усљед штетних утицаја крварова у зубима.

(Наставиће се)

„ПРАВДА ЈЕ ПОБИЈЕДИЛА“

Један адвокат овлашћен, сасвим неочекивано, добио је једну паршу, коју је водио за једног клијента, имао богатог пољског. Адвокат одлучио је пресудно понаше клијенту брину свагда служити:

„Правда је побједила!...“

А клијент одговора, такође брзојавно, свакидашњег:

— „Уложи протест... Треба све покушати!“

М. Ј.

Задатак 27

Ми бисмо били веома задовољни да смо примили тај новац. Мој би ученик био срећан кад би само италијанских књига. Ја бих био задовољан да сам учен. (erudito). Земља би не-представила кад у њој не би било зависти (invidia) и злобе (malavolenza). Ти ме би био тако жалостан кад би још имао своју (италијански: твоју) матер. Господин Broggi је радио доша да је била позвата. Ја бих радо говорио са ваџом сестром да сам имао среће (вијетји ју) да ју видим (di vederla). Да сам богат имао бих пријатеља. Мој би отац купио ову вилу кад би имао новца. Кад он не би био сиромах, не би продао очеву кућу.

Последње вијести са разних бојишта

Тврђава Корџидор пред падом

Сазнаје из Вашингтона да је Министар рата дао наизјум да се Корџидор неће моћи дуго одржати, те је истакао да сјеверно-америкачке трупе више нијесу у стању да се одупиру ваздушној офанзиви и бомбардовању које изводи јапанска артиљерија. За последње 24 сата — вели американски комунике — поновиле су јапанске снаге своје вредно јаке нападе на тврђаву Корџидор, док америкачке трупе нијесу више у стању да добију никакво снабдевање и помоћ. Један други комунике министра рата јавља да нема другог пута, него да се одрају напустити војници што су опсеђени на том утврђеном острву.

Востана рада Њемачких предузећа у Аморцији

Јавља се званично да је Вашингтонска влада ових дана именовала специјалне функционере, којима је повјерила задатак затварање или ставања под американску управу предузећа у којима учествује њемачки капитал. У вези с тиме је влада Рајха била примљена да прошири на Сједињене Државе и на њихове посjede декрет од 15 јануара 1940 године о поступку са непријатељским добрима. Од сада ће њемачка влада поставити државног администратора, који ће управљати добрима што припадају држављанима Сједињених Држава, или која су под њиховим утицајем.

У вези са скорашњим декретом о репресалијама услед конфискације њемачких приватних иметака у Сједињеним државама и о аналогним мјерама Грчке, пријемљује се да је американски капитал у Њемачкој зналио већи од њемачког у Сједињеним Државама, те су према томе на губитку ове последње.

Одјел Рузвелтове политике на њујоршкој берзи

Међународни догађаји су имали велике посљедице на њујоршкој берзи. Акције су доживјеле страшни пад. Акције индустријских предузећа паде су за 3 долара; такав пад још није био запањен од 1935 године. У Сједињеним Државама се наставља подузимање мјера против оних који испољавају своје нерасположене против Рузвелтове политике. Сада је дошао на ред периодични лист „Социјална Правда“, који је увијек био против Рузвелтове акције. Генерална Дирекција Пошта је одбила привилегије франкирања листа. Правда још мјеру речено је да тај лист није хтио да затвореним оцима одобрава Рузвелтову ратоборну политику.

И поред свих планова о повећању производње има у Сједињеним Државама страшно много незапослених. Рузвелт је објавио националну седмичку запосленост, током које ће равне организације морати да сарађују како би се нашло запослење многобројним незапосленима.

Број заробљеника у разним операцијама на Истому

Број заробљеника које су ухватили Јапанци прелази четврт милиона. На полуострву Малаки и у Сингапуру заробљено је 100.000, још једном толико на Јави, 12.000 у Хонгконгу, 5.000 на Суматри; остатак у Бирми, у Манили и у британској Новој Гвинеји.

У акцијама на полуострву Батану, извесно јапански губитак једна трећину непријатељских трупа, што сазнајемо из изјаве команданта јапанских трупа на Филипинима.

Ситуација у Бирми

Садашња равнотужна ситуација у Бирми забринује чунгинкиску владу, која је нарочито узнемирана услед јапанског уржавања Мандалаја. Помоћник министра иностраних дјела те владе упутио је оцајнички апел савезницима, да учине све могуће напоре за одбрану Бирме. Кинеска одбранбена линија налази се око 30 километара од Тунгоа. Јапанске снаге озбиљно угрожавају кинеско лијево крило. Британска Званична Агенција јавља да је Јапаницима успело да заједно једно важно мјесто 150 километара сјеверно од Проме. Јапанске снаге појачавају свој притисак.

Војни орган чунгинкиске владе је изјавио да је јапанско напредовање Иравидијем довело у тежки положај кинеску позадину и тврђаве. Додао је да су Јапанци послали 5 и по дивизија да појачава својих снага у Бирми. Двје су већ стигле у Рангун, у којој је још опажено 40 транспортних бродова. Једна јапанска колона напредује према сјеверу дуж ријеке Салуни, а друга према сјеверноистоку.

Вијести које стижу из Чунг-Кинга јављају да ситуација на бирманском фронту — гдје су Јапанци свуда обновили офанзиву — изазива велику забринутост. Јапанско десно крило је прешло ријеку која тече паралелно са Ситангом, те се кинеско лијево крило на тај начин нашло у врло тешкој ситуацији. Јапанци угрожавају све положе сјеверно од Тунгоа, те напредују од Проме према сјеверу, док се Енглези ред њима стално повлаче. Кинези се жале на недовољну ваздухопловну заштиту. Јер је број акција које је изводио Сједињеним Државама још увијек недовољан.

Ситуација британских трупа у Бирми постала је критична. Према њеним изјестима које су стигле из Мандалаја, напале су се трупе генерала Амбалајдера у жештој борби против јапанских колона. Јапански притисак је појачан на фронту Иравидије. Енглези су напустили неколико мјеста. Бавел је подuzeо све потребне мјере за евакуацију Калкуте и претварање тога града у тврђаву.

Британска Званична Агенција је објавила битен о операцијама у Бирми, у којему јавља да су се током дана водиле жестоке борбе. Британске снаге су се повукле на нове положе, на вратима петролејске зоне, 30 километара сјеверно од Мандалаја.

Операције у централној Кини настављају се са успехом. Ухваћени су многобројни заробљеници и огромне количине материјала.

Признање сјевероамеричког министарства морнарице

Министарство Морнарице Сједињених Држава објавило је да су непријатељске подморнице у азиском морима потопиле два сјеверно-американска брода, која су транспортовала труге.

Један други брод је доживио исту судбину у Порт Дарвинској луци.

Рузвелтове изјаве и пророчанства

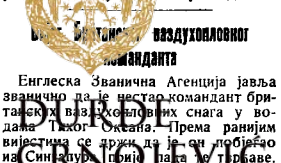
Ирликом панамериканског дана је учинио Рузвелт неколико изјава дипломатима Јужне Америке. Рекао је међу осталим следеће: „Мораће проћи 2 или 3 године прије него што ћемо моћи да будемо сигурни у спр нас тамо цивилизације. Мораћемо да поднесемо теже штрве. На крају рата ћемо одржати свјетски конгрес, да бисмо одлучили шта треба да урадим у цијелој свијету.“ Затим је претсједник рекао да се садашњи рат мора назвати „рат да се преживи“.

Реконструкција у дјелу

У Њемачкој се — и поред великих напора који се чине да се наставе победоносне акције — почину припремати средства за сјутрашње благодостане. Нарочита активност је посвећена конструисању трговачке флоте, која ће омогућити подостручење поморског промета. Хамбуршких и бременских бродотградних су склопили споразум, како би избегли међусобну конкуренцију. Администрација ће бити централизована. У доковима се налазе два прекокеанска брода од 36.000 тона, мјешовити моторни бродови од 15.000 тона и бродови цистерне. По угледу на национално угарско удружење биће образовано друго текстилно удружење које ће уживати пуне повластице Министарства Привреде на привредном пољу.

И на цијеломе малачком полуострву завладала је велика градитељска дјелатност, нарочито на плантажама гуме и у каласким рудницама, који ће непосредно започети нормалном производњом.

У Украјини постепено зацјељују ране, које је нано рат, те се земља враћа старој новој животи. Ради се на реконструкцији великих градских средина са спонтаним учешћем цивилног становништва. У индустријској зони Криви Рог, гдје је већ након рата почела да осигуран довод воде и рад електричних постројења, стављене су фабрике опет у погон. Такође и канализациони мрежи се завршавају. И поред великих тежак изазова ратног периода малачка реконструкција у Украјини и даље напредује што је икада био.

Евалуација становништва из Мадраса

Из Мадраса је од 7 априла евакуисано 130.000 особа, које су пребацили герметичким возовима у унутрашност. Становништво овога града је раније бројало 600.000 људи.

Међу становништвом опште владе огорчене ради тих мјера, које јасно доказују немогућност енглеских војних кругова да се одупру јапанском надирењу.

Поморске акције у Атлантику

Њемачке подморнице и борбени апарати су атакли 14 ов. мје нове теже губитке непријатељском трговачком бродовљу. На Сјеверном Мору су њемачке подморнице напале један ковој, који је побјегао на Мурманск, те су потопиле 2 американска транспортна брода од 12.000 тона, од којих је један већ прије био оштећен бомбама баченим са њемачких апарата. Борбени апарати су потопили од истога ковоја једну цистерну за петролеј од 4000 тона и тако тешико оштетили један велики трговачки брод, да се може рачунати са његовим губитком. У Атлантику су њемачке подморнице потопиле 12 непријатељских трговачких бродова од укупно 104.000 тона. Међу овим бродовима налазе се и 7 великих цистерна за петролеј, које су торпедоване у непосредној близини источне американске обале. Током ове акције је непријатељ изгубио још 15 трговачких бродова од укупно 12.000 тона.

Једна италијанска подморница, која је оперисала на Атлантику потопила је 2 брода и 3 брод-цистерне за петролеј од укупно 48.000 тона.

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ

ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Два енглеска трговачка брода у један американски брод-цистерна за петролеј торпедована 70 миља од сјеверногостане обале Бразилије.

— Шпански министарски савет је на својој последњој сједници одобрио пројекте Шпанско-Португалског трговачког уговора.

— Један Шведски дописник Асиама са фронте на полуострву Батану саопштио је да су Јапанци заробили три сјеверноамериканска брода, који су покушавали да побјегу у Корџидор, и који су на себи имали многобројне офансере.

Њихови рачуни

Познато је свакоме како су партизани народу увијек говорили само лажи и друго ништа, сем крик, заудљивих жртва и ала. Ево једног примјера: У *Хоход на Плев.виана*:

Они су јавили да је било 205 мртвих, 308 рањених, а најлакост било је 1671 мртвих и 2110 рањених.

На Барма Краљским: Партизани су јавили да је било мртвих 22, рањених 18, заробљених 62, а стварно је било мртвих преко 60, рањених 38 а заробљених преко 80.

Са Пубница од 170 људи вратило се живих свега 30, а партизани су јавили да је изгубљено свега 32 човјека.

У Равној Ријеци јавили су да је било 8 мртвих, а било је 47 мртвих, а 71 рањен.

На Планиници и Вељем Брду било је преко 80 жртва.

Зашто је партизанска команда ласкала приликом давања ових података? Народ, докле ћеш допунити да те туђински плаћеници воде на кланицу, док се у појати смије твојим жртвама и твојим угађеним домовима?

Колико је тек жртва у „Пасја Гробља“, Мајиној Гори, по разним безданицама пеећинама и поточицама које су звјерски измучили и поклали партизански делети.

Из штаба четника одрела

СЕРИЈА ЧЕТНИКА

УКРУПНЕ РИЈЕЧИ Број 1

	3	4	7	8	9		12	13	
1	2	5	6				10	11	14
3									15
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Водоравно: 1) Зачин — текмиска мјера — египатски бог. 2) Држава у САД. 3) унутра рјач — кочење жишња — сулгаски — спрат — линга земљина (у палеолу). 4) петрора коња — мушка глас — франско предузеће у Берлину. 5) ту (латаски) варош у С.С.С.Р. — један латаски прилог. 6) женско страна име (у латаски) — јуноско име — докче, оправање. 7) много (трговачки) ријеч — један лекс. 8) примора — олаган. 9) јушки нојскова — страво женско име. 10) име наше француске мушкис, настајак за компаратива. 11) свега — свега. Усправно: 1) припада Сибли. 2) азан у италијанском језику — ваполак: француски замијена. 3) повртак за звјеница — офарба. 4) од годале — пркосица. 5) трава (француски) — парамиска бљак. 6) врста глодара — лоба. 7) лична звјеница — стално рад. 8) корба за вож. 9) пакло — годло. 10) ара — ара — ара — ара. 11) арауру у француској — тек (италијански). 12) иран (њемачки) — држава коју је основао Наполеон 13) кова — сакупљати. 14) водолеви. 15) узвице годоловања — ријеч у њемачкој.

РИШЕШЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА 3

Водоравно: 1) анос. 2) пееварања. 3) але — Лади — амо. 4) яла — ти — крик. 5) Емиња — Сенека. 6) Астра — суво. 7) ае — Р. В. (Гашко Белица) — то. 8) аа — отов. 9) океан — јелена. 10) Петро Павелов. 11) ара — ор — оца. Усправно: 1) азе — онај 2) Јелисавета. 3) плица — аер. 4) ае — Асте. 5) ара. 6) ост — ара — ара — ара — ара. 7) ара — алис — бјар. 8) при — ес — еле. 9) си — амет (Хамзун) — ле. 10) Цареве село. 11) аилко — унос. 12) ока — Ева.

Последње вијести са разних бојишта

Черчил реферат о поразу британске флоте и о кризисовој неуспјешној мисији

Черчил је дао пред Палатом Општи- на реферат о јаванском нападу на по- једине британске флоте у Бенгал- ском Заливу; на дан 4 априла је при- мљен извјештај да велике јапанске пореске снаге крчу према Цейлону. Оне су се састајале од три оклопне — и 5 носача авиона, многобројних крста- рила и контраторпинера, који су упо- тпували непријатељској формацији, што је извршила жестоке нападе на лучка постројења Коломба и Трико- малије. Многобројни убојени бродови били су оштећени. Дошавши до те тачке јавио је Министар Претседник о губитку двију крстарика и једног носача авиона, изјавивши да су те је- динице подигле सिра прије него што су биле нападнуте од стране Јапанаца, те су биле потопљене на пучини од јаванских авиона. Послије овог горког признања изјавио је Черчил да је не- могуће осигурати ваздухопловну за- штиту свих британских бродова. Услед тога је велики број јединица при- слазно оловом без икакве заштите. Без оваковог постојања ризик било је не- могуће осигурати и заштиту конвоја трговачких бродова. На крају је Чер- чил, у вези са малајским догађајима рекао је да поуке које је дала ова битка неће никада бити заборављене.

Неуспјех Крисове мисије у Индији — рекао је затим британски министар претседник — једноставно је изражен у телеграму који је Крису послао Черчил, а у којему је речено мелан- холичним тоном да је у Индији учи- њено све што је било у људским мо- гућностима. „Ваши издржљивост и вјештина — стоји надале у телеграму — доказали су колико је велика била жеља британске владе да се добије до спораз-ла“. Није издвојено да је Чер- чил хтио да искористи ову врлину да би истакло специфичан став Крис- осове неуспјешне мисије. У Лондону очекују Крисов одлазак крајем недеље, када ће поднети извјештај о преговорима са Индијцима.

Међутим, свијоше се, да је индијски род „Губ“ Боле најавио у једној про- главањима индијском народу промат- преговора са Великом Британијом, и своју убијешност да ће се Индија ускоро ослободити од британског јарма.

Информације из Индије јављају да многобројни совјетски путници стај- но улазе у Индију. То су путници ки- јинца се болњевике, жидови и девој- чакте службе. Знававајући часе (а Пр- ногорци то добро знају), јер су на сво- јој кози оствјетили они мисле да ће добити рат.

У везу јављају се Валаноси и ре- јевци — подјамари се у Индији све- потребне мјесте да би се одлучно ја- пански прогору.

Вјести из Лондона јављају да је у Палати општине предвјерена отвор- на дискусија пријемних забата о буџету, који износи око 3 милијарди фунтова. Говориле се о новом таксу и о пове- ћавању оних који већ постоје. У Ен- глеској влада велика забринутост и брзина да не дође до општег слома царства. Листови пишу да Енглеска море одлучи својим империјалистима, јер ће иначе бити изгубљено Цар- ство, које се брзи са врло љубавом вјером у побједу, а још мањим повје- рањем у људе и то га виде.

Енглеско издвојство успјешно пропрати Крисове мисије у Индији, није се смануло. У једном аргентин- ском листу је изашо један зна- чинајан чланак бишег енглеског ми- нистра Велике, који садржи критику англоамериканских снага, који су не- претпано тучене од сила Тројнога Пакта.

Познати индијски народни вођа Пан- дит Нехру одбио је Крисове тврдње, те је истакло да се Индији тражили

Бомбардовање острва мијате и постојања разарања

Ваздухопловне снаге Осовине на- ставају са својим нападима на Мал- ту, који потпуно испрлиху одбран- бених снагу острва. Формације бор- бених и ловачких авиона, као и бом- бардери нападају у заустопим та- ласима аеродроме Хал Фар, Макабу и Гуајди, као и зону децентраци- је авиона и путева који везују међусобно именована мјеста, те поло- жаје противавионске артиљерије, про- зориковани штету постројењима, раз- зоришати авионе на земљи и уништи- вати једну противавионску батерију. Друге жестоке ваздушне нападе из- вршили су борбени авиони на Та- Венуију, постигавши тај резултат да су погодили више војних зграда на јужном дијелу насеља. Бомбардери су у више наврата нападали лучка по- стројења Ла Валете и један кон- траторпинер који се налазио у Баену. Брод је погођен. Погођени су такође и докови, један депозит и једна ра- дионица. Огромни број Штука апарата бомбардовао је радиостаницу и про- тивавионске положаје Ла Валете, по- годивши зграде и уштаквизи мно- бројне батерије постављене за одбра- ну мјеста. Током једног извјављања из- вршног над поморском базом и над аеродромима острва, утврђено је да се пред Ла Валетом налази један кон- траторпинер без прове, који се опиро- уао. Један други контраторпинер опажен је и сломљен и осушеном је, а у зонама децентрације ави- она је опажено не мање од 50 апа- рата разорних токсом последњих дана. Ловачки апарати су оборили 11 овог мјеста непријатељских авиона. Прве акције ваздушног напада изврши- ласе острва.

Ваздухопловна артиљерија формације ШТУКА дала је индиректни до- ловаца нападе концентације котрних војних јединица од Мексико. Исти авиони дали су концентацију на ту- лаву у зони Ани Галазе. Бомбе бацене у обривањима погодиле су положаје, сибијни везаре и експлозије. Један на- пад су завршили немачки лонци у обривању лету, а био је уперен про- тив једне велике вторних везила код Асиума. Непријатељ је у жељи да за- штити своја средства одлучи, пустио у акцију многобројне ловачке Кур- тис, те је немачка авиација у ваздуш- ним сукобима оборила 6 таквих апа- рата.

Критика американских ревија

Американски ревији „Н Ф“ критикује радне припреме Сједињених Држава, те пишу тек 1914 или 1915 године могла би американска ратна организа- ција да буде у стању да напредује ре- зултате војне одређене за разна бина та- док свије Осовине предлаже пред ва- жним припремама за око 6 година. Тјеме вештине проблем повремено на- одавање Сједињених Држава, те по- стављају питање како се могу остварити финансијичне бројке произвођаче, нај- вјешће народу, када американским довољави до краја марта није успјело да изврши производњу реги. трговачку привреду године.

Једна друга ревија је недавно обја- вила чланак, у којему је јасно изрази- ла могућност да американска изгубе рат, пошто највећим деловима и неоспорна надмоћност осовинских снага неће би- ти ништа блажена, а још мање поту- чена.

Ово што су сматрали непродук- тивним да би могли да одлуче за- датцима, које садашњи часови намећу за одбрану отаџбине, те је доао да се сада он сам чудни огромним по- штањима, која су Индији били спрема- ни да учине само да би се постигао споразум.

Неуспјеси у коментару

Сјeverно-американски адмиралитет је званично објавио да је једна не- пријатељска подморница потопила је- дан трговачки брод Сједињених Др- жава, оштетивши три друга брода. Непријатељска пропаганда је приси- лаво да региструје само дипломатске и војне поразе. Радио Лондон није никога изненадио када је коментари- шавши биједне резултате Крисове ми- сије хтио да их дефинише „славним неуспјехом“. Британски министар рата, будући да није у стању да ријеша са- дашње проблеме социјалне природе, подaje се размишљању о посљератним проблемима. У једном говору, који је одржао у Лондону, изјавио је да про- блем демобилизације и индустријске обнове претставља предмет великих брига. Али ове бриге су узалудне. Када Енглеска буде побједиљена, онда ће тај господин заједно са осталим члановима британског кабинета не- стати са политичке позорнице, да у- ступи мјесто конструктивним снагама нове Европе, ошробене жртвима и свако- вршним покретањем синова од- важнијих народа, који су, не жаљујући се пред највећим и најтежим одрица- њима, заложили своје младеначке жи- воте, да крвљу спасу овај старејши континент, гдје су се били угниједи- ли — потпомогнути од демократских прака — сваковршним спекулацијама жидовског и сумњивог поријекла, да га потчине и да тако напуне туђом за- радом своје дубоке и подле цевове.

Овај глас је преборода, борба новог живота, да се рад, за исправ- ну и праву дужну владу, коју су до- сада извршавали, угуњетавља оспо- равајући стару и старом раднику. У којој се ревији дога и вриједности позива се на једноверност сви они који су и да сада ни дотакли се нијесу озбиљније разла.

Важна средства европских привле- кивости претрпјела ко се још за- ставља системом владање потрбује да није оставио времену у којој живимо. У овом случају суштински моћне мо- циполитикратске зграднице, из раз- них и несавјесних предраду жидов- ских заједница и начела, из лажних начела масонских оргнизација — во- јници и поборници новог европског по- ретка саидаће својом чепљом сна- гом душевних и материјалних способ- ности границе зидине европског пре- преборној заједници, у којој ће наћи мјеста и просперитате свака на- ција, и свака етничка група, а о се буде предходно ослободила хегемоније по- јединих елемената или манира што у себи крије и сардари, да се тако од- старил свака бузана евентуална за- рача, која води само расулу и изаод- ковачној пропаст и неће и народа.

Израна саредиња трију народа — Италије, Немачке, Јапана — обновиле нацистички ингент, чувају га, штити и бранити, а сваки саставни дио мора да сарађује исто тако изврсно, до- јално и успјешно да би се реконструк- ција, чим прије изведе, гарантујући свакоме народу заслужени економски просперитет, политичку спорност и социјални развистак, јер су то једини и општи услови живота човека као појединца и народних заједница.

И Енглеска се понизила до саопуљана отпадника

Једна од најсупротивнијих пољедина англосавних поразу у Источној Азији је рибњак извора за снабдевање гу- мом. Проблем је утолико тежи, што англосавске силе — неуздавајући се у своју моћ — нијесу се побринуле за- то да организују производњу синтетич- ке гуме. Сада се у Енглеској, која се увјек ругала скупљанима матери- јама у земљама Осовине, по наређењу, врши скупљање гуменних отпадкава.

Говор аустралијанског министра на радњу у Монреалу

Један аустралијански министар је држао говор на радњу у Монреалу, приликом посјете коју је учинио, те је изјавио да Јапан није претрпιο ника- кве губитке у Пацифичком рату, док му је међутим успјело да оствари потпуно контролу југозападног паци- фика. Он је затим упозорио да се не потицњују јапанске снаге, пошто је сваки такав суд неоснован и неумје- сдан, јер су Јапанац дали доказа о сво- јој неспирливој моћи. Буђућност жи- вота Америке — рекао је он — зависи од исхода рата на Пацифику и на Индијском Океану.

Мјере против инфлације и повећања пореза у Рузвелтовој Америци

— Рузвелт је изјавио да проучава мјере против инфлације, али је одбио да каже како те мјере садржавају и пове- ћање такса. Све више преовладава убијешће да би директна контрола продаја била боља од садашњег ин- директног система. Цијене животних намирница доживјеле су неувјероватне порасте.

Министар Морнарице Сједињених Др- жава Кнок телеграфирао је директно- рним хиљаде школа и универзитета, позивајући их да подупру рекрутацију од бар 50.000 студента. И поред јаке ратне пропаганде привлачио се до сада морнарици свега 400 доброволјаца. — Види се да се не да мријети за Руз- велтово безосновно политику, која иде у прилог само неколоници, а ни- како не одговара вољи народа.

Непријатељски губитци посљедњих 30 дана

Јављајући о непријатељским вазду- хопловним губитцима истиче надлежно мјесто да су бољшевици од 15 марта до 14 априла изгубили 1142 апарата, а Енглеска 350. Од 1. јануара до 13 априла су немачки противничковски одреди и њемачка авиација разорили или заробили 2451 непријатељска бор- на кола.

Бомбардовање тврђаве Корџидор

Острво Корџидор је 15 ов. мј. у- тру претрпјело једно од најачајих бомбардовања. Јавански авиони су бацали бомбе сваким калибера, задавши огромну штету и сломивши потпуно пријатељски отпор сјeverноне војводе. Американски бродови у тим војска поддржавали су јаким бомбардова- њима. На њему индијски војници радо сара- њује са јаванским снагама, који су за- поуљеле острво.

Вјести из Вашингтона јављају да војни стручњаци изричу страховање да Корџидор — неће више бити у стању да се одупре жестоком ваздушним бомбардовањима. Сјeverно-американци изричу велику забринутост за судбину американског генерала и његових војни- ка, који неће моћи да издрже јапанска бомбардовања ни да побјегну.

Још једна енглеска крстарца тешико погођена

Близу индијске обале тешико је оште- ћена још једна британска крстарца класе „Лендер“, која је била напад- нута од једног јапанског ратног брода. Крстарце класе „Лендер“ саргањене су изгуби 1931 и 1934 године, изаносе око 7.000 регистарских тона, развијају брзином од 32½ чворова на сат, а посада им се састоји од 550 особа. Осим тога Главни Стан Јаванских Им- перијалних Наоружаних Снага јавља да су јапанске снаге на дан 11 априла потпуно заповјеле полнострово Батан- послеје озлобљене офанзиве на ци- јелне сектору, уништивши већи дио неопријатељских снага, која су пружале отпорни отпор.